

SI
5292

200

POEZII

PENTRU

GRĂDINILE DE COPII ȘI CLASELE PRIMARE

ADUNATE DE

SEVASTA DIMITRIU

Conducătoarea Grădiniței de Copii No. 1, Ghencea, București

BUCUREȘTI

Atelierele grafice SOCEC & Co., Societate anonimă

1918

200 POEZII

PENTRU
GRĂDINILE DE COPII
ȘI
CLASELE PRIMARE
ADUNATE DE
SEVASTA DUMITRU

Conducătoarea Grădinei de Copii No. 1, Ghencea. București

BUCUREȘTI

Atelierele grafice SOCEC & Comp., Societate anonimă

1918

PREFAȚĂ

„Din poezia profană (lumească) încă să aleagă învățătorul câteva piese, potrivite, scurte și cu melodii simple. Care piese anume ar putea însă să ocupe acest loc, mărturisesc că însumi nu știu, căci cercând cu deadinsul după astfel de cântece, n'am aflat mai nimica, ce să fi putut primi în Abece-dariu. La toată întâmplarea alegerea unor poezioare potrivite cu vârsta Abețedariștilor atât în text, cât și melodie, va fi anevoioasă.”

„Cine mi-ar da un buchet de astfel de floricele, și-ar câștiga, un merit mare pentru școală și peste tot pentru cultura poporului”.

Această notă din Manducerea lui Zaliaria Boiu dela 1862 am găsit-o în „Istoria literaturii didactice românești” de D-l Dr. Onisifor Ghibu, la pag. 30. Vol. II. D-l Dr. Ghibu adaogă: „Nici până astăzi, după mai bine de-o jumătate de secol, nu stăm mult mai bine în privința aceasta!”.

Lipsa aceasta, de poezii am simțit-o și eu imediat ce am intrat în învățământul grădini de copii, care are nevoie de mai multe poezii de cât clasele primare, și anume de poezii mult mai ușoare.

Scăpând de grija definitivatului, am început cercetarea de poezii. Grea muncă; poezii literare destule, nimic pentru micii copii. La Academie mi s'a răspuns:

„N'avem poezii pentru micuți”.

Însă, după o căutare îndelungată, sânt mulțumită că am ajuns la frumoasa suma de 200 poezii.

Mare mi-a fost mirarea văzând în abecedarele actuale, poezii, a căror origine nu o puteam afla. După cercetările mele le-am aflat în abecedarele transilvănene de prin anii 1862 - 1880.

Astfel găsiu în Abecedarul lui Zaharia Boiu (1862-1865):

Trupul omenesc,— Vulpea și rața,—Unde duce lenea, sau Greerele și furnica.

În cartea de Cetire de Zah. Boiu (1865): *Visul copilei, — Școlarul și pana după Hey; Duminica după Hey; Omul și pasărea de Z. B.; Sfat bun, de Z. B.; după Rückert.* În Abecedarul de I. Popescu (1879): *Copilul călare, — Copilul și Cartea, — La școală.* La această poezie se găsește în Revista „Grădina de copii” No. 1, 1 Sept 1906 muzica adaptată de I. G. Neamțu. Apoi:

Soldatul călăreț, — Vaca fără vițel, — Veniți frați, veniți surori, — Pasărea și oule.

La noi gălesc, la 1874, în Abecedarul de Barbu Constantinescu, care are poezii grele de Donici și Asachi, și câteva poezii împrumutate din Transilvania ca: *Copilul călare, — Copilul și cartea, — Greerele și furnica,* aranjat de Donici, *Păsărica,— Vulpea și rața, — Omul și pasărea.*

Toate Abecedarele, până în timpurile actuale, au repetat poeziile din Transilvania.

Poeziile adunate au fost văzute, la tipar, de D-l G. G. Bogdan-Duică, căruia îi mulțumesc pentru bunăvoința D-sale. Tot odată mai aduc mulțumiri D-lor Bibliotecari la Academie, d-nii Obedenaru și Chebap, cari cu multă amabilitate mi-au dat deslușiri folositoare la căutarea operelor întrebuințate.

S. D.

RUGĂCIUNI

Eu sânt mititel

Eu sânt slab și mititel
Și cu sufletul curat:
Doamne, 'ndură-Te spre el,
Ține-mi-l nevinovat.

Rugăciunea pruncilor

Bun Părinte, Doamne sfinte,
Te rugăm cu toți fierbinte:
Fă-ne buni și-ascultători
Și de carte iubitori.

Ne-ajută, Doamne!

Ne-ajută, Doamne, să'nvățăm
Pe părinți să-i bucurăm;
Copii și oameni buni să fim;
Și țara noastră s'o iubim.

Rugăciunea de dimineață

Doamne, noaptea a trecut
Și noi liniște-am avut;
Al Tău înger prea iubit
Cu 'ngrijire ne-a păzit.

Doamne, dă-ne ajutor
Ca s'avem la lucru spor;
Voile să-Ți împlinim,
Fiii Tăi iubiți să fim.

Rugăciunea de seară

S'a sfârșit ziua de azi:
Fosta-au zori și-au fost amiazi.
Iată, seara ne-a sosit:
Este timp de odihnit.

Doamne, Tu m'ai ajutat
Toată ziua de-am lucrat,
Vino lângă pătișor
Și-mi fă somnul mai ușor!

Rugăciunea la intrarea în școala

Doamne, Doamne, ceresc tata,
Noi pe tine te rugăm:
Luminează-a noastră minte.
Lucruri bune să 'nvățăm.

Că Tu ești stăpânul lumii,
Și al nostru Tată ești,
Și pe toate cele bune
Numai Tu le împlinești.

Rev. *Albina*, 1912—1913.

Rugăciunea de seară către îngerul păzitor

Înger, îngerelul meu
Roagă-te lui Dumnezeu,
Ca și 'n noaptea care vine
Să te lase lângă mine,
Spre a mă scăpa de toate,
Ce mi-ar face răutate!
Înger bun, adoarme-mă
Și de rău păzește-mă!
Iară mâine dimineată
Mă deșteaptă la viață!
Înger, îngerelul meu,
Roagă-te lui Dumnezeu
Pentru suflețelul meu!

Abecedar *V. Petri*, 1886. Sibiu

Rugăciuni înainte de școală

Doamne sfinte și 'ndurate
Varsă-ți marea bunătate
Peste noi cei umiliți!
În puteri ne întărește,
De păcate ne păzește,
Fă-ne, Doamne, fericiți!

După școală

Cerescule Împărate,
Fă ca cele învățate
Să rămâe întru noi!
Să rodească cu sporire,
Și să-Ți fie spre mărire. —
Apără-ne de nevoi!

Abecedar, *V. Petri*, 1886, Sibiu

Ruga copilului

Ține, Doamne îndurate,
Pe tata cu sănătate!
Ține, Doamne, mult și bine,
Pe măicuța lângă mine.
Ține, Doamne, fericiți
Pe iubiții mei părinți!
Ca de mine să 'ngrijească,
De cei rău să mă păzească.

Abecedar, *I. Bota*, Transilvania

Rugăciune

Obosit de peste zi,
Mă culc, spre-a mă odihni.
Doamne sfinte, ochiul tău
Fie-mi păzitorul meu!
De-am făcut vre-un păcat,
Fie-mi, Doamne, azi iertat.

Doamne, vezi părinții mei:
Odihnește-i și pe ei!
Și ori cui a obosit
Dă-i somn bun și liniștit.

Doamne ține-i fericiți
Pe părinții mei iubiți:
Să mă poată crește bine,
Să se bucure de mine.
Amin!

Rev. Grădina de copii

Rugăciunea de seară

Doamne, ziua s'a sfârșit,
Noaptea iarăși a venit.
Peste zi ne-ai ajutat,
De-am lucrat și-am învățat.
Ajută-ne, Doamne sfinte,
Și de-acuma înainte,
Zi de zi să tot sporim,
Oameni de treabă să fim!

Rugăciunea de dimineață

Doamne, noaptea a trecut
Și noi liniște-am avut;
Al tău înger prea iubit
Cu 'ngrijire ne-a păzit.
Ajută-ne, Doamne, iară,
Să lucrăm până deseară;
Voia ta s'o împlinim,
Fiii tăi iubiți să fim. Amin!

Rugăciunea la eșirea din școală

Dumnezeule 'ndurate,
Pentru cele învățate,
Noi cu toții-ți mulțămim,
Și-al tău nume-l prea mărîm.

Ajută-ne, Doamne Sfinte,
Și de-acuma înainte,
Mintea să ne-o luminăm,
Tot ce-i bine să lucrăm. Amin.

Rugăciune

Doamne, tu ne-ai ajutat,
De-am lucrat și-am învățat.
Ne-ai dat minte și putere
De-am învățat cu plăcere.
Și-al tău nume-l preamărim.
Dă-ne, Bunule, putere.
Să 'nvățăm tot cu plăcere;
Mintea să ne-o luminăm,
Tot ce-i bine să lucrăm,
Și să facem pururea,
Ce e sfântă voia Ta. Amin.

Abec. Boeriu și Codrea. Făgaraș

Rugăciunea de seară

Doamne, numai tu ești Mare.
Numai singur tu ești Domn;
Tu din cer păzește-Ți, Doamne,
Pe copiii tăi în somn.

Pe părinți Tu mi-i păzește
De primejdii și de rău,
De neazuri îi ferește,
Apără-i cu brațul tău.
Dă-le hrană și putere,
Sănătate și noroc!
Apără de peatră câmpul,
Și ferește-ne de foc!

PRIMĂVARA

Floriile

Iată zile 'ncălzitoare
După aspre vijelii!
Vin Floriile cu soare,
Și soarele cu Florii.

Primăvara 'ncântătoare
Scoate iarbă pe câmpii;
Vin Floriile cu soare,
Și soarele cu Florii.

Lumea-i toată 'n sărbătoare
Geru-i plin de ciocârlii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

V. Alecsandri

Vine Primăvara

Ger, zăpadă, tot s'a dus,
Verde-i jos, senin e sus.
Primăvara vine, vine!
Peste tot frumos și bine,
Crângu-i plin de floricele,
Vin cocori și rândunele,
Primăvara, a sosit,
Florile au înflorit,
Pomii toți au înverzit,
Lunca s'a înveselit.

Primăvara

Primăvara a sosit,
Și câmpia a 'nverzit.
Hai! eu mare bucurie
Să jucăm mingea 'n câmpie!

Păsărelele din sbor
Ciripesc cu vocea lor.
Să cântăm și noi ca ele,
Ale noastre cântecele!

Cântecul lui Mai

Bolta-i plină de lumină!
Câmpu 'nnoată, în lumină
Văi și dealuri înfloresc.
Printre frunze înverzite,
Păsărele fericite
Cântă, sboară, ciripesc.

Hai, copii, toți împreună;
Hai la câmp, cu voe bună,
Printre flori să alergăm;
Și pe iarbă 'n desfătare,
Intinzând o horă mare,
Să jucăm și să cântăm.

Carte de Cetire *Inv. asociați*

Cucul

Cucu! ... Cucul! ...
Cucul cântă tot mereu!
Crivățul acuma tace.
Iarno! fugi, lasă-ne 'n pace
Cântă, cucule, mereu!
Cum tu cânți, nouă ne place.

Cucu! ... Cucu! ...
Cucul cântă tot mereu!
Azi așa și mâine iară!
Toată ziua, până 'n seară;
Cântă, cucule, mereu,
C'am și dat în primăvară!

Cucu! ... Cucu! ...
Cucul cântă tot mereu!
Uite, câmpul înverzește:
Lumea, toată 'nveselește;
Cântă, cucule mereu,
Ziua-i caldă! Ziua crește!

Abecedar *Borgovan*

April

A venit April cu soare,
Pomii toți sunt numai floare
Și miros.

În grădina 'mbălsămată,
Doi sticleți, oare ce cată?
Fulgi adună, paie strâng,
De-și fac cuibul lor în crâng.
Păsărele, fiți pe pace,
N'am venit ea să pândesc,
Să vă aflu cuibușorul.
După flori m'aduse dorul!
Cântul vostru păsăresc
Eu din suflet îl iubesc.

Bibliot. Pedagogică

Oița

Printre iarbă crește
O mică viorea;
Vesela oiță
Paște 'n jur de ea.

Se joacă prin iarbă
Turma cea de oi,
Când e primăvară;
Tocmai ca și noi.

Bea oița apă rece din isvor
Ș'apoi doarme 'n umbră, dulce și ușor.
Bucură-te, dragă miorița mea
Când ți-e vremea bună, căci mai e și rea.

Primăvara (Popular)

Vara, vara,
Primăvara!
Primăvara, mama noastră,
Iea zăpada depe coastă,
Sa răsară, floricele,
Tămâioară, viorele,
Să culeg cu chiticele
Și să dau măicuții mele!

V. Alecsandri

Primăvara

Câmpu-i verde și prin crânguri
Arborii au înflorit;
Iar pe case cocostârcii
Din lung drum au poposit.

Liniște-i în sat; copiii
Râd voioși din cale-afară:
Bucuria le-o aduce
Timpul cald de primăvară.

După *George G. Ionescu*
(Almanachul ilustr. p. școală și familie)

Primăvara

A trecut iarna geroasă,
Câmpul, iată-l înverzit!
Rândunica cea voioasă,
La noi iarăși a sosit.
Dintr'o creangă 'n alta sboară
Sturzul galbăn, aurit;
Salutare primăvară,
Timp frumos, bine-ai venit!

G. Tăutu (1859)

Primăvara

Primăvară, primăvară,
Vino iar la noi în țară
Fluturând din aripioare;
Veniți iute pe sub soare,
Pe sub soare, pe sub stele,
Drăgălașe rândunele!
Veniți iar la casa noastră.
Faceți cuib lângă fereastră.
Și jucați-vă la soare,
Fluturând din aripioare,
Rândunele surioare!

N. Vulovici

Muzica în Cartea de cântece de *S. Dimitriu*

Marș de Primăvară

Hai! cu toți, într'o unire,
De-opotrivă să pășim!
Dați picioarelor pornire,
La verdeață să ieșim!
Iată, dulcea primăvară
Strălucește pe câmpii
Și ne chiamă 'n câmp, afară:
Haideți, haideți, dragi copii!
Haideți, haideți, dragi copii!

Anton Pann

VARA

Secetă și ploaie

Vară, vara și iar vară!
Cât e de ferbinte-afară!
Florile se vestejesc,
Spicele îngălbenesc.

Dar acum un nor s'arată.
Nor dorit de lumea toată;
Ploaia cade 'ncetișor;
Dar dumnezeesc din nor.

Ține minte, dragul meu,
Ce trimite Dumnezeu:
El e bun și-aduce norul;
El a toate-Țiitorul.

Carte de Citire Învățătorii Asociați

Cireșele

Colo sus pe coastă,
În grădina noastră,
E un pom frumos,
Nalt și rămuros.
Iar pe rămurele
Multe roșioare,
Toate dulcișoare;
Haideți să culegem,
Din ele s'alegem
Mândre cireșele,
Roșii, frumușele,
Să prânzim cu ele.

Vara

Săltăm de bucurie,
Căci vara a sosit
Și florile 'n câmpie
Frumos au înflorit
Tra la la la
Tra la la la

Abecedar, *Borgovan*
Muzica de *Ghimpețeanu*

Rândunica

Rândunică
Tinerică,
Mai rămâi în București
Fără frică,
Mititică,
Căci e vară unde ești.

Foae p. minte, inimă și literatură
1851

Pițigoiul

„Simții vară,
Simții vară”,
Cântă în sălci un pițigoi,
De răsună cel zăvoi;
Lui nu-i pasă de nevoi.
Apă bea dela isvor;
Hrana și-o culege 'n sbor,
Și-i tot sprinten și voios
Pe timp rău, pe timp frumos;
Și-i tot sprinten și vioi
Și pe soare și pe ploi.
Drăgălaș e tuturor,
Ca și-un prunc ascultător.

I. I. Onu

Vara

Verde-i crângul și umbros,
Plin e câmpul de miros,
Arde soarele de foc!
Iarba, grânele se coc.

Despre sat s'arată 'n zori
Cârduri de secerători
Și cosași voioși, sglobii,
Cu flori mândre 'n pălării.

Cei ce 'n cale-i văd le spun:
„Doamne-ajută!” „Noroc bun!”

I. I. Onu

TOAMNA

Zile de toamnă

Ieri vedeam pe luncă flori,
Mândri fluturi sburători,
Și vedeam sburând albine;
Ieri era și cald și bine.

Azi e frig și noii și vânt,
Frunzele cad la pământ,
Florile stau supărate,
Vestejesc de brumă toate.

Ieri era frumos pe-afară,
Ca 'ntr'o caldă zi de vară;
Azi e iarnă pe pământ,
Vremea-i rea și bate vânt.

G. Coșbuc

Toamna

Mândră-i toamna; și bogată
În legume; ș'apoi iată:
Are fructe câte vrei
Și must bun de strugurei.

Vremea-i rece, dar frumoasă.
Dimineața bruma-i groasă.
Iar pământul cel udat
Este bun de semănat.

Hai și noi la câmp afară,
Să legăm un smeu de sfoară;
Și cât tata va ara,
Smeul nostru va sbura.

Sevasta Dimitriu

Toamna

Slab lucește soarele,
Plecat-au cocoarele,
S'au dus rândunelele,
Mute-'s păsărelele.

Noaptea-i rece, cade bruma;
Muncitorul strânge-acuma
Ce-a vrut Dumnezeu să-'i deie;
Iar copiii 'nalță smeie.

I. I. Onu

IARNA

Iarna pe uliță

A început de ieri să cadă
Câte-un fulg. Acum a stat,
Norii s'au mai resfîrat
Spre apus; dar stau grămadă
Peste sat.

Nu e soare, dar e bine.
Și pe râu e numai fum.
Vântu-i liniștit acum;
Dar năvalnic vuet vine
De pe drum.

Sunt copii; cu multe sănii,
De pe coastă vin țipând,
Și se 'mping și sar răsând,
Prin zăpadă fac mătânii
Vrând nevrând.

Abecedar, N. Nicolaescu și Teodosiu

Iarna

Iarnă, să te duci cu bine!
Primăvara: vine, vine:
Râde inima din mine,
Că văd flori, gândaci, albine.
Iarnă, să te duci cu bine!

Iarnă, fugi și te ascunde!
Vai de tine că n'ai unde.
Auzi cucul? Ce-ți răspunde?
Iarnă, fugi, dacă ai unde;
Du-te în munți și te ascunde.

Cartea de Cetire Învățătorii asociați

Decembrie

Iarna nu mai lasă,
La câmp, pe nici unul;
Ce bine e 'n casă,
Așteptând Crăciunul.

Carte de Cetire Ionescu Gion

Șaniușul

La întrecere, copiii
Pe zăpadă par'că sbor;
Câte doi și trei în sănii,
Cu obraji ca de bujor.

Coasta-i repede și pârtea
Par'că-i sticlă până jos,
Lunecuș, în nici o iarnă.
N'a mai fost așa frumos.

- Ți s'a dus căciula, frate!
Strigă Vlad răzând de Stan,
Și cârmește cu mândrie
Sania-i de „Căpitan”.

- Vezi, nu te sui pe mine!
- Ține bine cârma! – Hai!
Uite'n șanț ... Vai! Cum se duce,
A căzut bietul Mihai.

Cârma este lucru mare
Și e foarte greu s'o ții,
Zice Radu care'n vale
Ajunse cel dintâi.

C. Manolache
Rev. *Amicul Tinerimei*, 1904

Păsărica în timpul iernei

Iarna ninge și îngheață
Iarna ninge și îngheață,
Frigul crește tot mereu,
Nu mai zice cântul său.
Când afară viscolește,
Ea s'ascunde tremurând
Într'un dos, - unde găsește –
Nu ca vara ciripind,
Ci sburlită și 'ntristată.
Flămândă ca vai de ea,
Pela drum mâncare-și cată
Sărmănică păsărea.
Dumnezeu care-a făcut-o
Pe dânsa cași pe noi
O nutrește și-o 'ncălzește;
El o scapă de nevoi.

I. Creangă

Crăciunul copiilor

Dragi copii din țara asta,
Vă mirați voi cum se poate,
Moș Crăciun, din cer de-acolo,
Să le știe toate, toate.

Uite cum — Vă spune Badea
Iarna'n noapte, pe zăpadă,
El trimete câte-un înger
La fereastră, să vă vadă

Îngerii se uită 'n casă
Văd și spun — iar Moșul are
Colo 'n cer, la el în tindă,
Pe genunchi o carte mare.

Cu condei de-argint el scrie
Ce copil și ce purtare
Și d'acolo știe Moșul
Că-i șiret el lucru mare.

O. Goga

Moș Ajunul

A bătut la ușa noastră
Până 'n ziuă Moș Ajunul,
Să ne-aducă veste nouă
Cum că mâine, e Crăciunul.
Am tras repede zăvorul
Dela ușa din pridvor
Și intrând unchiașu 'n casă
Ne-a urat: „Noroc și spor”!

A nins vremea peste moșul,
Și-i e barba de zăpadă,
Ca omătul ce s'așterne
În troene prin ogradă.
Iar pe umeri, deopotrivă,
Cu povara cea de ani,
Întru'un sac cu daruii poartă
Jucării și gologani.

Lângă vatră ni s'așează
Și cu drag ne povestește
Basmul sfânt al Celui care
Toata lumea cârmuește,
Basmul nașterii slăvite
A copilului Christos,
Care lumii răsărit-a
Soare nou și luminos.

Apoi moșul ne sărută
Și ne 'mparte gologani,
Iar copiii, roată 'n juru-i,
Îi urează: la mulți ani!
Și se duce moș Ajunul
Cel cu barba, de zăpadă,
Revărsând belșug și daruri
Din ogradă în ogradă.

T. Duțescu-Duțu
Rampa Ilustrată. 25 Dec. 1915

Crăciunul

Copii frumoși, copii iubiți,
Cântați mai veseli și zâmbiți
Crăciunul vine!
Și-aduce mândre jucării
Și nuci și mere aurii
Pentru copii!

Copii cuminți, copii frumoși
Primiți pe Moș Crăciun voioși,
Crăciunul vine!
Și-aduce mândre jucării
Și nuci și mere aurii
Pentru copii!

Rev. Luceafărul, 1904
L. Dauș

Moș Crăciun

Copii! veniți toți lângă mine!
Așa! ... Stați toți acuma bine ...
Priviți la pomul ăst frumos,
Că-i plin de sus și până jos.

În el sunt jucării de toate,
Păpuși cu rochi bine croite,
Paițaț viori ce sar pe spate
Și îngerii cu plete aurite.

Care din voi a fost cuminte
Și-a ascultat pe-al său părinte,
Va avea dreptul ca să aleagă,
Ce jucărie-i va fi mai dragă.

La anul când voi veni iară
Și mi s'o spune c'ați ascultat
Vă voi da altă jucărioară,
Mult mai frumoasă de cum v'am dat.

Gazeta Săteanului, 1894
Gr. M.

Bradul de Crăciun

Bradul nostru a sosit.
Dar el nu-i împodibit.

Acum îl împodobeste
Mama noastră, și-l gătește.

Îl gătește cu făclii
Și cu lanțuri de hârtii.

Și eu poame aurite
Și cu jucării iubite.

Bradule, ce drag ne ești,
Când Crăciunu 'nveselești!

Uită-ți muntele și valea,
Ca să nu te-apuce jalea!

Și rămâi, să te 'ngrijim
Noi, copii, cari te iubim!

Săniuța

Neaua peste tot s'a pus.
A venit iarna, drăguța.
Hai, băeți, pe deal în sus,
Să ne dăm eu săniuța!

Câte unul, câte doi,
Ne suim în sănioară;
Fără cai și fără boi,
Săniuța fuge, sboară.

Toți sunt rumeni pe obraz,
Mulți scoboară și mulți sue;
Unii râd, fac mare haz,
Alții s'aleg cu — cucuie.

I. I. Onu

În timpul iernei

În casă stau acum
Copiii strânși din drum;
Afară viscolește,
Zăpada 'naltă crește.

Și mama stă cu noi!
Noi facem tărăboi
Cu jucării de lemn
Și 'n marș pornim la semn.

Iar dac'a înserat
Și mama ne-a culcat
Vorbind cu bunătate,
Tot pieptul ni se bate.

Cu ochii ei cei mari
Privește pe ștregari,
Și 'n vesela-i privire
E multă fericire.

*S. Dimitriu, Conducătoare
Muzica în colecția S. Dimitriu*

Iarna

S'a 'noptat
Și peste sat
Liniștea se lasă.

Foc pe vatră.
Câinii latră
Pe la orice casă.

Și iar ninge;
Vântul plânge
Pe ulițe 'n sat.

Viscolește;
Frigul crește;
Totul e 'nghetat.

C. Dacian

Muzica în colecția *S. Dimitriu*

Iarna

Iarna-i un vestit dulgher
Că ea poate, când voește,
Peste râuri pod să puie,
Fără lemn și fără cuie,
Fără nici mi pic de fier.
Și gătește, așa deodată,
Pod întreg dintr'o bucată.

Iarna-i meșter iscusit,
Că pe deal și pe câmpie
Țese-o pânză minunată.
Fără ițe, fără spală.
Fără fir de tort urzit,
Și din drăgălașa-i pânză
Dă și vântului să vânză.

Iarna-i grădinar, când vrea.
Pune albe flori pe geamuri,
Fără frunze și cotoare,
Fără dor să aibă soare.
Numai cum le știe ea.
Mie-mi plac, că sunt de ghiață
Dar când sufli, pier din față.

Carte de Cetire Înv. asociați

INTUITIVE

Timpurile anului

I

Primăvară: Ce frumos!
Tot pământul o voios:
Văi și dealuri înverzesc;
Pomii mândri înfloresc,
Mieii saltă prin vâlcele,
Vesel cântă păsărele.
Copilași surâzători,
Lăudați pe Domnul sfânt
Ca trimis iar pe pământ
Primăvara cea cu flori.

II

Vara timpu-i arzător;
Este cald ca în cuptor.
Domnul însă, după soare
Dă și ploi răcoritoare.
La al soarelui viu foc
Toate fructele se coc.
Copilașii 'n râu se scaldă.
Ah! ce bun e Domnul sfânt
Când din ceruri pe pământ
Ne trimete vara caldă!

III

Toamna e de roade plină.
Pomii crăcile-și inclină
Pân' aproape la pământ
De 'ncărcați și grei ce sunt.
Dealuri și câmpii răsună
De cântări și voe bună.
Copilași, luați, gustați
Fructele răcoritoare,
Ce surâd l'al toamnei soare
Și pe Domnul lăudați.

IV

Iarna-i rece, friguroasă;
Dar veșminte călduroase
Îi dă Domnul omului,

Dă. zăpadă câmpului,
Lână groasă oilor,
Pene păsărelelor,
Să se apere de ger.
Pentru mila sa cea mare,
Dragi copii, fără 'ncetare,
Lăudați pe cel din cer!

Cartea de Cetire *Înv. asociați*

Flori de ghiață

Cine-a făcut oare
Floare lângă floare
Pe fereastra noastră, cine le-a făcut?
Albe, frumoșele
Peste noapte, ele.
Spune-mi, mamă dragă, singure-au crescut?
- Sunt de ghiață toate,
Nici un om nu poate
Să le răsădească, numai Dumnezeu.
El le răsădește
Singur el le crește
Singur el le create mari, drăguțul meu.
Dumnezeu prea sfântul
Vede tot pământul,
Și trimete 'n lume îngerii sburători
Cum se face seară,
Îngerii scoboară
Și ei pun de-afară, pe fereastră, flori.

Cartea de Cetire *Înv. asociați*

Pe câmpie

Primăvara câmpul vesel
Ah! frumos e de privit!
Cât zărești în jur cu ochii
Tot e verde și 'nflorit.

După-o lungă preumblare
Ce plăcut e să te-oprești
La umbră, pe iarbă, moale,
Sub un pom să te-odihnești.

Și apoi să mergi 'nainte,
Prin pădure, pe sub fagi,
Răcorind cu ramuri fruntea.
Culegând și flori și fragi.

Cartea de Cetire *Înv. asociirți*

Fluturașul

- „Nu mă omori, copile,
Eu abia sânt de trei zile
Și alerg din flori în flori.
E așa de cald și bine!
Aș trăi. și eu ca tine,
Pentru ce să mă omori?”

Acum este primăvară;
M'aș juca și eu p'afară,
Căci pe mine Dumnezeu
M'a făcut cu aripioare,
Ca s'alerg din floare 'n floare,
Să mă joc, să râd mereu!”.

„Uite aripele mele!
Sunt atât de frumoșele,
Par-că-i aur presărat.
Și am haină de mătăasă.
Uite-o cât e de frumoasă,
Ca o haină de 'mpărat!”

Și copilul ce-a zis oare?
L'a lăsat din mâni să zboare,
Și-a zis: Joacă-te prin flori,
Du-te fluturaș cu bine!
Tu ca mine, eu ca tine,
S'alergăm ca frățiori.

Carte de Cetire *Ionescu Gion, 1901*

Pisoiul

Un pisoiu cât portocala
Se juca de-a alandala
Cu o minge de hârtie

Roșie și albăstrie.
Cu piciorul și cu gura
O prindea, o da de-a dura;
O 'ntorcia și o învârtia;
Și de loc nu obosia.

Ce fac șoarecii

- „Unde-i mâța să ne vadă,
Să-i dăm coada, să ni-o roadă”. –
Mâța-i dusă de acasă;
Șoarecii joacă pe masă.

Unde-i mâța, ca să vadă,
Cum a rămas casa pradă?
Mâța-i dusă din cămară,
Șoarecii ies toți afară.

Pomișorul desfrunzit

Pomișorul iubit,
Tare ai îmbătrâni!
Frunza ta frumoasă, verde
Se usucă și se perde;
Iar a vântului suflare
O așterne pe cărare.
Nu fii însă întristat,
Că atâta te-ai schimbat.
Căci mâhnirea-ți - nu te teme,
Nu va ține multă vreme.
Acum pari fără de viață,
Dar la anul care vine,
Iarăși vei avea verdeață.
Și te-i bucura cu mine.

Lunile anului

Ianuarie

Anul nou împarte
La toți câte-un dar,
Darul cel mai rar
Este: A ști carte.

Februarie

Nu mai e frig tare,
Oile nasc miei.
Iată Februarie!
Iată ghiociei!

Martie

Câtră casă, seara,
Trec semănătorii,
S'au întors cocorii,
Vine primăvara

Aprilie

A 'nviat natura.
Christos a 'nviat!
Leneșul băiat
Lasă 'nvățătura.

Maiu

Maiu! Ce vreme bună!
Ce flori pe câmpii!
Învățați, copii!
Mai aveți o lună!

Iunie

Când Iunie vine,
Lupti, de-abia mai poți:
La examen, cine
Ese 'ntâiu din toți?

Iulie

Luna lui Cuptor!
Soarele pripește;
Cel ce-i silitor
Acum s'odihnește.

August

Aria e goală.
Poamele se coc
Destul atât joc!
Vă gătiți de școală.

Septembrie

Toamna se ivește.

Frunza 'ngălbenește,
Multe paseri zboară,
Dela noi din țară.

Octombrie

Ploaie, vânt, noroiu.
S'a 'ntristat natura.
Dar învățătura,
N'ați uitat-o voi?

Noembrie

Ninge, toate 'nghiață.
Vai de cei săraci!
Dumnezeu te 'nvață
Bine să le faci.

Decembrie

Iarna nu mai lasă
La câmp pe nici unul,
Ce bine e 'n casă
Așteptând Crăciunul!

Cercul vesel

Cercule, la drum pornește;
Și frumos mi te 'nvârtește!
Nu te domoli de loc!
Mergi ca vântul, mergi cu foc
Sbârn! Sbârn! Sbârn!

Clatină-te cât vei vrea!
Dar ascultă de nenea,
Că nueueaua-i meșter mare:
Bate bine, bate tare.
Sbârn! Sbârn! Sbârn!

Moara

Lângă zăgaz, colo pe lac,
S'aude tot mereu *tic! tac!*
Și zgomot, de să crezi că tună.
Mulțime mare se adună
Și-i vezi pe toți ducând povară.

Tic! tac! tic! tac!
Klip! Klap! Klip! Klap!

Se 'ntorc roatele mereu
Și mână pietrele din greu:
Curge faină și mălaiu
Doamne ce bine-i când le ai!
Tic! tac! tic! tac!
Klip! Klap! Klip! Klap!

Copilul și iepurile

Tii! ghiduș ce-i Niculiță!
N'are-astâmpăr nici de loc.
Tot la joc și iar la joc!
Uite-l iese pe portiță,
Ș'apoi fuga pe cărare,
Că'n livadă-s flori și fragi,
Florile-i sunt tare dragi;
Fragile-i plac, lucru mare!
A văzut și-un fluturaș
Și-l aleargă prin trifoi.
Sare-acum și-un iepuraș:
Speriați ce-s amândoi!

Pe câmpia verde

Pe câmpia verde
Și 'n dumbrava verde,
Și pe lunca verde,
Ah! mult e frumos!
Verde sus și verde jos:
Doamne, cât e do frumos!

Să vezi floricelele,
S'auzi pasarelele,
Și să vezi oițele,
Și să vezi fetițele,
Cum aleargă pe răzoare,
Să culeagă câte-o floare!

Și s'auzi pe greerași;
Și să vezi pe copilași,

Cum aleargă, drăgălași
După mândri fluturași!
Sta-i joc bun de copii;
Să alerge pe câmpii!

Carte de Cetire *Ionescu Gion*

După fluture

Fluturaș, vino lângă mine,
Ah, ascultă-al meu cuvânt,
Că și eu sunt ca-și tine,
Singurică pe pământ.

Tare-i sprinten și frumos;
Când pe sus e când pe jos!

În zadar fugi pe 'npre:jur;
De-a te prinde, eu mă: jur;
În zadar sbori așa tare!
Na, te-am prins! Ce bine-mi pare!

Cismarul

Iarna 'n ger și prin zăpadă,
Poți umbla desculț pe stradă?
Și pe unde sunt spini mulți
Poți să umbli tu desculț?

Vezi, cismarul e cuminte,
El ne face 'ncălțăminte,
Face cisme moi și tari,
Largi și strâmte, mici și mari.

Și din ce-s făcute ele?
Știm cu toții că din piele.
Când tu ești încălțat bine,
Nici nu simți, că iarna vine.

Carte de Cetire *Înv. asociați*

Ferarul

În fer roșu scos din foc,
Dă ciocanul poc, poc, poc!

Iese fum și sar scânteii:
La fierar sar, dragii mei!

Toată ziua ciocănește,
Și-i grea munca ce muncește:
Face pluguri, face grape,
Coase, furci de fer și sape.

Ferarul de ne-ar lipsi,
De noi cât de rău ar fi!
Am tăia lemne 'n pădure?
Dacă n'am avea secure?

Caii el ni-i potcovește;
Arme bune pregătește;
Și cu armele apoi
Merg vitejii ia războiu.

Carte de Cetire Înv. asociați

Zidarul

Vezi zidarul cum zidește?
Cărămida el o ia
Și la loc o potrivește;
Și tot pune, și tot pune
Și nu știe câte-a pus.
Până 'n vârf, la turn, se sue
Și zidește-acolo sus.
El ne face casă nouă,
Ca să locuim în ea.
Dacă n'am avea zidarul,
Nici noi case n'am avea.

Carte de Cetire Înv. asociați

Deșteptarea florilor

Iarna ninge. De ce oare
Iarna nu vezi nici o floare?
Ele, iarna, unde sunt?
Dorm sărmanele 'n pământ.
Și zăpada le 'nvelește,
Pat frumos le pregătește
Sgomotui nu le trezește!

Dar apoi, spre primăvară,
Ele îndată ies afară;
Dumnezeu le desvelește,
Și din somn el le trezește,
Și le zice: „Floricele!
Vă treziți, dragile mele”!
Și atunci ies afară ele.

Carte de Cetire *Înv. asociați*

Apa călătoare

Forile zic gârlei reci:
„Unde fugi? încotro pleci?
Stai cu noi! nu ne lăsa!”
Apa le răspunde-așa:
„Trebue s'alerg la vale,
Până când în a mea cale
Eu cu marea m'oiu uni.
Dar din mare urc în nori;
Iar d'acolo, scumpe flori,
Jos, la voi, iar voi veni”.

Carte de Cetire *Înv. asociați*

Dogarul

Ce-aud eu sunând aici?
Uite câțiva ucenici,
Cu dogarul pe 'ntrecute,
Bat un cerc de fer pe bute.

Tăind scândura rotund
D'intâi, fac al buții fund,
Pun apoi doagele toate
Și le strâng cu cercuri late.

Ei bat cercul rotogol
Și butoiul sună-a gol,
Las să sune, să tot sune
Căci într'însul vin voi pune!

Carte de Cetire *Înv. Asociați*

Cum vorbesc animalele

Mâța zice: *miau, miau, miau*
Nu găsesc brânză să iau.

Cânele zice: *ham, ham*
Carne aș mânca, dar n'am.

Vaca zice: *mu, mu, mu,*
Când își chiamă vițelu.

Calul face: *i-ha-ha:*
Pe livezi bună-i iarba.

Oaia zice: *me-he-hea*
Tunsu-m'au de lâna mea.

Capra face: *be-he-hea*
Ce frumoasă-i iada mea.

Porcul face: *Guic, Guic, Guic*
N'am mâncare nici un pic.

Rața zice: *mac, mac, mac*
Bine-i a'nota pe lac.

Gâscă face: *ghi-ga-ga*
M'ași certa cu cineva.

Puii zic: *piupiu, piupi*
Dați-ne pace, copii.

Vântul

Vântul morile 'nvârtește,
Ploile le-aduce 'n nori,
Bucurând pe muncitori.
El pământul ud sbicește,
Mugurii îi desvelește
Și deschide mândre flori.
Vântule, să-mi faci un bine;
Am un zmeu, tu iea-l cu tine,
Și-l înalță sus în cer!
Vântule, atâta-ți cer!

Bibliot. Pedag. și Liter. No. 1. 1909

Oițele

Pe câmpia cea frumoasă
Unde crește iarba grasă,
Pasc oițele plăpânde,
Drăgălașe, bune, blânde.

Mielușei dela stână
Subt un pom umbros s'adună;
Sar, aleargă, se întrec;
Ca copiii își petrec.

La isvor cu rece apă
Vin oițele, s'adapă
Și se culcă împreună
Pe sub pomul dela stână.

Pasările vrednice

Un vultur
Dă grâu la ciur.
Un cioroi și-o cioară
Duc un sac la moară.
Un cocoș
Toarnă 'n coș.
Găina
Strânge făina.
Rândunica
Dă eu lopățica.
O rățișoară
Mătură prin moară.
Rățoiul
Strânge gunoiul.
Două rândunele
Adună surcele.
Un boboc
Suflă 'n foc.
O barză șchioapă
Aduce apa
Două găște
Fac găluște.
Două curci
Torc din furci.

Iar curcanul
Mitocanul,
Se plimbă prin casă
Cu gândul la masă.

Fl. Cristea

Degetele, palma și pumnul

Degetul cel mare
Merse la plimbare;
Dar fiind cam gros,
Iute-mi șezu jos.

Cel arătător
Fuse 'nsoțitor,
El s'a învoit
De s'au odihnit.

Iar cel mijlociu,
Mai puțin sglobiu,
Văzându-i pe jos,
Haid la ei frumos.

Dar și cel ștregar,
Deget inelar,
Pe cel mic luă
La ele alergă.

Și așa cum stau
Ele mi-și ziceau:
„Ce harnică-i palma”!
Ne strânge de-a valma!

De ne-o strânge tare,
Cu putere mare,
Sântem pumn vârtos,
Batem sgomotos!

Elena Băjenaru
Conducătoare Rev. Grădina de copii

Micul plugar

Soarele 'zori se ivește.
Plugul meu la câmp pornește.
Plugul face brazdă mare,
Face brazdă mare, mare.
Hăis bălane, pe răzoare!
Hăis! Hăis!
Hăis bălane, pe răzoare!
Hăis, Hăis!

Când va fi pe la gustare,
Mi-or aduce de mâncare.
Știu că mama va veni,
Mama sprinten va veni.
Ho, Joiene, stai aci!
Ho, Ho.
Ho Joiene stai aci!
Ho, Ho!

Al. Odobescu
Abecedarul Borgovan-Odobescu

La vie

Veniți de dimineață
La vie să plecăm!
Cu roua încă 'n față
Mulți struguri s'adunăm.

Cosorul iea-l și taie
Din strugurei cât poți;
Așază-i în butoaie
Și-i stoarce apoi în roți.

Din ei o să țâșnească
Must dulce, tulburat,
Ca să se limpezească
Apoi în vin curat.

Sevasta Dimitriu Conducătoare

Micuța

Mamă, eu te rog frumos —
Ș'o să-mi spui, că tu ești bună:
Cum în donița cu apă
Stă copila cea nebună ?

Azi în donița cu apă
Am văzut o fată, una
Ca și mine; și zău, mamă,
Cum râdeam, râdea nebuna.

Eu râdeam mereu de dânsa,
Ea de mine-a râs într'una
Pân'am început a plânge —
Și ca mine-a plâns nebuna.

Și mi-a fost așa de ciudă
C'am vrut donița s'o stric:
S'a vărsat atuncea apa —
Dar n'a fost, mamă, nimic,

Artur Stavri

Zmeul

Ura! zmeul meu frumos!
Vântul bate furios,
Tu în cer să mi-te 'nalți,
Să-i întreci pe ceialalți.

Ura! zmeul meu iubit!
Tu să nu fii necăjit
Și să nu-mi rupi sfoara mea,
Când te voiu smunci cu ea.

Ura! zmeul jucător
S'a 'ncurcat cu alte 'n sbor.
Dar al meu e iscusit:
El pe toate le-a 'ncâlcit!

Bravo, zmeul, meu deștept!
Eu îți scriu răvaș, c'aștept
Să scobori acum cu bine,
Că prea tremur pentru tine!

Lăptarul

Zinga, zinga. zinga!
S'aud clopoței.
Zinga, zinga, zinga!
Iată călușei.

Călușei-s sprinteni;
Par'că joacă 'n hamuri;
Cu lăptarul nostru
S'au oprit la geamuri.

Sare 'n drum lăptarul.
Donițele-apucă.
Iar măicuța-aleargă
Laptele s'aducă!

Apoi iarăși pleacă
Iute, călușei.
Zinga, zinga — zinga
S'aud clopoței.

Bradul

Pe munte crește bradul.
E verde și frumos.
El nu-și schimbă verdeța
Nici când e timp geros.

În haina-i vecinic verde
Păsări ciripesc.
Cu ciucurii, săracii
Fac foc și se 'ncălzesc.

Când vine Moș Crăciunul
Și 'n casă l-am adus,
Atuncea el e vesel
De haina ce i-am pus.

Sevasta Dimitriu
Muzica în colecția *S. Dimitriu*

Sămânța

Un grăunte de sămânță
Este mic neînsemnat;
Dar țărani cu sârguință.
Îl aruncă 'n loc arat;
Soarele îl încâlzește,
Ploaea caldă îl atinge
Și îndată încolțește,
Spărgând coaja, care-l strîage.
El răsare din țărână,
Suge aer răcoros,
Se desfată în lumină,
Crește repede, voios,
Face foi și înflorește;
Dar când timpul i-a sosit,
El se pune și rodește;
Pentru cine l'a 'ngrijit.

Învățați și voi, copii,
A 'nfiori și a rodi.

Abced. V. Petri, 1886, Sibiu

Cântecul plugarului

Soarele cât se ivește,
Plugul meu la câmp pornește.
Plugul face brazdă mare
Hăis, bălane, pe răzoare!
Hai, Hăi, Hăi.

Când o fi pela gustare,
Mi-or aduce de mâncare.
Știu că mama Ta feai, —
Ho, Joiene! stăi aci!
Ho, Ho, Ho!

Abecedar Borgovan

Pe seară

E 'n amurg. Si de pe ramuri
Cade frunza legănată.
La colibă stă pe prispă

O femeie 'ngândurată.

Lângă ea eu părul galben,
O copilă ca o zână
Schimbă dintr'un hârb în altul
Firicele de țărâna.

Dar de-odată 'nalță ochii,
Lung se miră mititica,
Și privind mereu sub streșini:
„Marnă, unde-i rândunica”?

Zah. Bârsan

Bradul (Popular)

Bradule, brăduț de jale,
Ce te legeni așa tare?
— Dar cum nu m'oiu legăna,
Dacă 'mi vine veste rea?
Mie veste mi-a venit,
Că acum s'au sfătuit
Trei meșteri cu trei topoare
Pe mine să mă doboare,
Apoi să mă ciopârțească,
Scânduri din min'să cioplească,
Scânduri lungi
În patru dungi,
 Și reșițe
 La căsuțe.

(Colecția *Tocilescu*)

Vânătorul

O, ce bucurie
Simt în piept deodată.
Când văd pe câmpie
Că mi se arată:
Căprioare fugătoare,
Prepelițe sburătoare,
Păsărele cântătoare,
Ce mă chem la vânătoare.

V. Alecsanări

Micșunele

Ea se cheamă micșunea.
Unii zic și viorea
Alții zic și toporaș
Mult miroase drăgălaș.

Abecedar Borgovan

Murele (Popular)

Frunză verde de mălure,
M'a pălit dorul de mure;
M'ași duce la cea pădure,
Să culeg vr'o doua mure;
Dar vătaful murelor.
Șade 'n dosul tufelor!

(Familia 1881)
V. Alecsandri

Animalele curții

Cânele din lanțuri latră;
Mâța miaună la vatră.
Vaca paște și mugește,
Găina cotcodăcește.
Rândunica ciripește
Și cuibu-și pregătește.

Abec. N. Ieremicvici Dubău, Viena 1907

Duminica

Dumezeu a cuvântat:
Șapte zile eu v'am dat.
Șase zile să lucrați,
Traiul să vi-l câștigați;
Iar a șaptea-i ziua Mea,
Sfântă voi o veți ținea!

Dumnezeu ce-a cuvântat,
De noi toți va fi urmat.

Abec. N. Ieremievici Dubău

Simțurile

Eu văd floarea înflorită,
Văd pădurea înverzită.
Aud graiul mamei mele
Și cântări de păsărele;
Gust și mierea și pelinul,
Știu ce gust are și vinul,
Iar când floarea se desface,
O *miros*, că mult îmi place,
Simt căldura și răceala,
Precum truda și osteneala;
Și de nu pot să privesc,
Pe 'ntunerec pipăese.

Petri. Abec. N. Ieremievici Dubău

Ochii

Eu am doi ochi, care văd toate
Și se 'ntorc în orice parte.
Cu ei văd: pomi, tufe, flori,
Cerul, stelele, colori;
Dumnezeu ochii mi-a dat
Ca să văd ce a creat.

Abec. N. Ieremievici Dubău

Ce fac eu !

În casă focul arde;
Afară vântul bate, —
Iară eu mă țin de carte.
Și tot scriu și tot citesc,
Pe părinți să 'nveselesc.

Abec. N. Ieremievici Dubău, Viena 1907

Din ce se fac lucrurile

Masa e de lemn uscat;
Pânza e de in curat.
Botinele sunt de piele;
De fier pușca și oțele,

Coardele sunt de mătăasă;
Cămașa de pânză deasă.
Din ceară e lumînarea;
De aramă e căldarea.
Mămăliga-i din faină
Și friptura de găină,
De lut blide și ulcele;
Iar de sticlă păhărele.

Abec. N. Ieremievici Dubău

Ilenuța

La fântână Ilenuța
Fuge de cu dimineață,
Să se joace cu bobocii
Ce stau cârd pe lângă rață.
Ca să fie apă mare.
Eleșteul scormonește.
Să înnoate puișorii
Pe care ea îi păzește.
Și pe urmă, ca și dânșii,
Drăgălașa Ilenuța
Toată ziua șade 'n apă
Fericită că-i desculță.

Manolache

Rev. Amicul Tinerimei, 1904.

Nu e om

Are ochi, nas, mâni și gură,
Dinți, urechi. E 'n tot la fel
Cu a omului făptură
Dar nu-i om de fel.
Neascultare, gălăgie,
Ori prostii, n'am pomenit:
Nu e om! Dar ce să fie?
E prea lesne de ghicit:
Uite colo, lângă ușă
P'un butuc gătit cu flori,
O drăguță de păpușă
Cu obrazii rumeori.

N. Ținc, Rev. Copiilor

Olarul

Sânt olar voios.
Eu lucrez frumos.
Pământul de-i bun,
Binișor l'adun
Și în parmă-l pun.
Îl tot rotunjesc.
Încet îl scobesc
Și mi-l netezesc
Din el fac:
Un cianac
C'un capac;
O oliță
C'o tortiță
Și farfurii
Pentru copii.

Sevasta Dimitriu

Paștele ne vin

S'au topit nămeții.
Veseli ies băeții
După ghiocei,
După fluturei
În luncă, vâlcele,
Numai floricele!

Blânde-s cele zile.
Mândre ies copile.
De strâng clopoței;
De strâng brebenei.
Printre rămurele,
Numai păsărele!

Cântă păsări lin,
Paștele ne vin
Aducând cununi
La copiii buni,
Roșioare ouă,
Și hăinuțe nouă.

I. I. Onu

Secerătorii

Soarele mândru
A răsărit;
Și toată lumea
S'a 'nveselit.

Pe vechea cale
Noi să cântăm;
Și cătră vale
Să ne lăsăm.

Sus ciocârlia
Sboară voios;
Secerătorul
Seceră jos.

Fr. Damé
(Trad. de *D. Zamfirescu*)
Muzica în colecția *S. Dimitriu*

Jandarmii¹

Unii

Prin codri, pe munte,
Ostași noi de frunte,
Marș grabnic ușor!
Marș vesel, cu toții;
Să prindem și hoții
Și gazdele lor.

Alții

(Cei ce privesc)

Prin codri, pe munte,
Ostașii de frunte,
Se duc dela noi,
Să lupte cu toții;
Dă, Doamne, cu toții
Să vie 'napoi.

După *V. Alecsandri*

¹ De cântat într'un joc improvizat, cu elevi împărțiți în două grupe.

În grădină

Unul

Haideți în grădină,
Să ne rătăcim
Și eu buni prieteni
Să ne întâlnim.

Altul

N'ai frică 'n grădină
De te-i rătăci,
Printre flori îndată,
Eu te voi găsi.

După *V. Alecsandri*

Îndoituri

Țin în mână un pătrat
De hârtie, de lucrat.
Ce frumos e colorat!
Și ce bine e tăiat!
Două fețe dânsul are
Și nici una nu-i mai mare;
Patru colțuri cam țepoase;
Patru margini cam tăioase,
Din mai multe 'ndoituri
Vor ieși mândre figuri.
Azi o cruce, un cocoș;
Mâne, pentru târg, un coș.
Dar eu multe mai vorbesc!
Hai mai bine să 'ndoese.

Sevasta Dimitriu, Conducătoare

Fetița și grăunțele

Cu cofița de grăunțe,
Copilița 'n zori,
Iese 'n curte și începe:
„Puii mamei pușori!”
Și apoi să vezi minune,
Cum aleargă să s'adune:
Din grădină
Din stupină,

Cotârlețe,
Din unghete,
Dela șură.
Bătătură.

Ici găina îngrijată
Colo gâsca pieptănată
Și cu rața talpă lată;
Și porumbii cât colea
Parc'ar vrea și ei ceva.
Și copila le aruncă
Grăuncioare, să-i hrănească,
Ca pe toți să-i mulțumească.
Și pe urmă stă, zâmbește
Și din gură le grăiește:
„Ați mâncat? V'ați săturat?
Mergeți acum la ouat!”

Iar cocoșul.
Voinieosul,
Par'c'ar vrea să-i mulțumească,
Bate din aripi și strigă:
„Cucurigu! Să trăiască”!

Abeced. Gh. Boeriu și Codrea, Făgăraș

Rândunica

Unde sbori tu, rândunică?
Spune-mi, dragă păsărică
Unde sbori neîncetat?
- Sbor s'aduc ce-mi mai lipsește:
Și am mult de adunat
Până când încet va crește
 Cuibușorul,
 Rotunjorul,
Să stea 'ntr'însul puișorul.
Eu tot sbor și tot muncesc
Pentru puiul ce-l doresc!

După Ioniță Bădescu, 1870

Omul și păsărica

Omul treera grăunțe.
Păsărică îl văzu
Și sbură sfios spre dânsul.

Îl privi și începu:
„Omule, tu ai grăunțe
Cu grămada 'n șura ta.
Dă-mi vre-o câteva și mie
Căci mă omoară iarna grea.”
- Păsărică, zise omul
Vin, culege ce găsești,
Dar apoi la primăvară
Tu cu lucru, să-mi plătești.
Când omizile 'n grădină
Vin de rod la pomi și flori.
Tu să sbori din creangă 'n creangă,
Să le strângi, să le omori.
Astfel zise treerătorul;
Păsărica se 'nvoi:
Ei îi dete grăuncioare,
Ea omizile-i stârpi.

Z. Boiu

Furnica

Tu, furnică,
Mitică,
Până unde te grăbești?
Ce mai vrei? Ce plănuești?
- Dați-mi pace, să muncesc!
Eu acuma mă grăbesc,
Să mai duc o bucățică
De nutreț în casa-mi mică,
Ca să am cu ce trăi
Când omătul va sosi
Și casa-mi va înveli.

După Ioniță Bădescu, 1870

Cloșca

Cot, cot, cot,
Cot, cot, cot,
Fac și eu ce pot,
Cot, co, dac,
Cot, co, dac,
Puii se'mi împac!

Ciugulesc,
Mâ sbârlesc,
Și mi-i chem mereu
Că nu-i las
Nici un pas
Fără mine eu.

Clonc, clonc, clonc,
Clonc, clonc, clonc,
Puii mamei, pui,
Mi-i tot chem
Că mi-i tem
Cât nu pot să spui!

Cot, cot, cot,
Cot, cot, cot,
Puișorii mei,
Mi-i păzesc
Și-i hrănesc
Că sânt mititei.

Și le-adun
Ce-i mai bun,
Și seara le spun
Cot, co, dac
Cot, co, dac
Basmе, să-i împac.

Clonc, clonc, clonc
Clonc, clonc, clonc,
Și-i adorm așa, încălziți
Și păziți
Sub aripa mea.

Elena Farago
Muzica: Colecția. *S. Dimitriu*

Marș

Fie școala mică,
Cu tavanul jos,
Fără dușumele —
Noi mergem voios.

Fie, hăt, departe,
Și drumul glodos,
Fie chiar ger mare. —
Noi mergem voios.

Doamna noastră-i bună,
Are glas duios;
Ea ne dă unelte; —
Noi lucrăm voios.

S. Dimitriu, Conducătoare

«Marșul» se cântă după melodia : *Fie zi cu soare*. Strofa a treia se poate înlocui - potrivit prilejului variat - cu câte una din strofele următoare:

Versuri ocazionale
pe melodia „*Fie zi cu soare*”

Astăzi la examen,
Oameni și femei
Vin, ca să asculte
Pe ai, lor mititei!

Doamna azi ne duce
Într'un câmp de flori,
Să le strângem toate
Pentru sărbători!

Doamna povestește
Prea frumos povești.
Când începe dânsa,
Tot mai mult dorești.

Doamna azi ne 'nvață
Cum să ne purtăm
Pe părinți și oameni
Cum să-i respectăm.

Sevasta Dimitriu

Lăptarul

Cling, cling, cling!
S'aud clopoșei –
Cling, cling, cling....!
Iată călușeii.

E lăptarul nostru
Care s'a oprit
Și a turnat în oală,
Luptele plătite.

Drag îmi e lăptarul,
Dragi mi-s clopoșei
Dar mai dragi ca dânșii
Îmi sunt călușeii!

Cubul și banca (Formă populară)

Banca

Cubule, cubușule,
Cubule, drăgușule,
Cât ai să mai cazi pe jos,
Ca un picu năbădăios?
Mă lovești,
Mă, strivești
Și cam des mă zăpăcești.
Stai așa!
Nu mișca!
Că'n curând te voi schimba!

Cubul

Banca mea,
Nu fii rea!
Că nu este vina încă.
Copilași
Drăgălași
Mă sucesc,
Mă 'nvârtesc
Și mereu mă potrivesc
Ba fac pat
De culcat,

Ba un scaun; ba tren fac —
Și eu trebuie să tac.
Bancă dragă, ai răbdare,
Că răbdarea-i lucru mare!

Sevasta Dimitriu, Conducătoare

Jocul cu mingea

Svârl cu mingea în perete;
Sare iar în mâna mea.
Mingea 'ncoace, mingea 'ncolo:
Ce frumos mă joc cu ea!

Știi tu să te joci cu mingea?
Greu ți-e până te deprinzi!
Ia-o, bate-o în părete
Ș'apoi iar în mâini s'o prinzi!

Și-o tot svârli și 'n mâini iar vine,
Până când ți se urăște;
Atunci mingea cea s'globie
Într'un colț se odihnește.

Plugarul

Boii s'opintesc în jug,
Făcând brazdele c'un plug.
Iar plugarul stă la coarne.
Brazdă-adâncă să răstoarne.

Dânsul ară ziua toată.
Iar când țarina-i arată
El din poala prinsă'n brâu
Seamănă porumb și grâu.

Grâul iese, grâul crește
Și plugarul îl plivește,
Vara-l seceră din șes.
Și din snopi tot boabe ies.

Tot așa lucrând mereu
Cu, credința 'n Dumnezeu,
El trăește să muncească,
Și muncește, să trăiască.

Cubul și copilul

Când pe bancă-mi cazi,
Eu mor de necaz
Că ești sgomotos
Cubul meu lemnos.

Ca să nu cazi jos
Și să-mi stai frumos.
Din ochi te 'ndreptez
Și ușor te-așez.

Iata-am isprăvit
Și am construit
Mândră, casa mea!
Și-mi vine a cânta:

Se cântă:

„Stai bine, cubule,
Așa drăguțule,
Casa mi-o ține
Să mă joc bine.

Iar lângă casă
Voiu pune-o masă
Pe ea voiu scrie
Cu bucurie.
La la la la.

Aceste două strofe se cântă pe melodia «Rigoletto». Vezi colecția S. Dimitriu.

Corpul omenase

Eii stau pe loc și gândesc mereu,
Ce minunat e corpul meu!
Deasupra stă capul bărbătește
Și într'ânsul mintea locuește.
Mintea e doamnă; ce zice ea
'Tot corpul trebuie să vrea.

Picioarele umblă ca și două roate
Și poartă membrele mele toate.
Mâinele apoi cum știu s'asculte!
Cum mișcă, cum fac atât de multe!
Limba, ea gustă și dulci și amare,
Și-mi spune ce-i bun sau rău de mâncare.
Nasul miroasă ce-i de miros
De-i priincios sau stricăcios.
Ochii ca două lumânări,
Mi-arată lumea cât e de mare,
Cât e de mare și de frumoasă,
Cât e de dulce și de voioasă!
Urechile aud și rele și bune
Și toate apoi minții grăbesc a spune.
Ea ține ce e bun; iar ce e rău
Alungă afară din capul meu.
O, minte dragă, cât voiu trăi
Tu peste corpu-mi doamnă vei fi.

Z. Boiu

Zi cu soare

Soarele lucind răsare —
Raze calde el trimete
Pe pădure, pe ogoare
Și 'n grădinile 'nflorite.

Raza joacă și pe vale;
Apa ei frumos sclipește;
Și mergând în lunga cale,
De căldură se 'ncălzește.

Iar copilul ce pândește?
Ca să simtă apă caldă
Și să se arunce'n scaldă
Pe când soarele lucește.

Zorelele

Fetelor, veniți încoace,
Să vă spun o întâmplare:
Ieri ieșisem în grădină
Să văz ce mai face-o floare.

Gând colo, floarea-i închisă!
Însă ieri era deschisă.
Eu mă mir, alerg la mama
Și o 'ntreb la repezeală:
„Ce-i cu floarea? Și ea doarme?
Ori, fiindcă-i umezeală,
Vrea s'aștepte răsăritul,
Cu lumina și 'ncălzitul?”
Mama-mi zise: „Prosticico,
Încă nu știi că-i o floare,
Care fuge de 'ntunerec
Și 'nviază numa'n soare?
Se deschide, nu te teme;
Îns'acum e prea de vreme”.
Știți c'asa e? Am pândit
Pân'ce soarele-a ieșit.
Floarea 'ncet mi s'a deschis;
Par'că se trezia din vis.

Zugravul

O văcuță albă,
Și cu ochi blajini
S'a oprit odată
La un gard cu spini.
Câinii 'ncep să latre;
Dar al lor stăpân
Flueră și strigă;
Câinii muți rămân.
„Ce văcuță mândră!
Am s'o zugrăvesc,
Pentruca și 'n ramă
Să pot s'o privesc”.
Domnul Grigorescu
Repede-a văpsit;
Și ades privește
Chipul nimerit.

În grădină

În grădina! În grădină
În grădină toți să vină!

1. Tu apuci o stropitoare
Și uzi fiecare floare,
2. Tu de pomișori grijești;
Rădăcina le-o stropești.
3. Trandafirul se îndoiaie
De atâta vânt și ploaie:
Cine-l leagă de araci?
Stați pe loc, copii de draci.
Ați venit prea mulți! Să vie
Numai unul care știe.
4. Doi-trei caută prin strat
Firele ce s'au uscat.
5. Voi de sapă v'apucați
Și colo în fund, săpați.
6. Tu, fetițo, ai să treci
Să greblezi tot din poteci.
7. Câți mai sunteți, răspândiți,
Pe omide urmăriți
Și în groapă le 'ngropați.
Nici una să n'o scăpați.
8. Iar cu roaba de gunoi
Vine Nițul după noi!

Iarba

Ce frumos răsare iarba!
Ieri era subțire 'n spic.
Era rară. Era mică.
Par'că nu era nimic.

A plouat și a fost soare.
Și grădina s'a schimbat.
Crește iarba! Tot pământul
Cu verdeață s'a 'mbrăcat.

Să nu calci prin ta, copile!
Că-i păcat. Și bietul miel
O așteaptă să mai crească,
Să se sature și el.

Sămânța

Iată un grăunte mic.
Mic, mic, mic, ca un pitic!

Dar grădina ne învață
Că în el e multă vieață.

În pământ îl îngropăm
Și vieața-i deșteptăm.

În pământ rădăcini are:
Din pământ afar'răsare.

Mereu crește, înverzește,
Înflorește și rodește.

Iar noi stăm și îl privim
Și cu el ne veselim.

Și-ți dorim, pitic grăunte,
Să te 'nalți chiar cât un munte!

După *I. Maxim* și *I. Bădilescu*, 1868

Iepurașul

Iepurele 'n iarbă verde
Stă culcat. De-abia se vade.
Dar tresare;
I se pare
Că aude păisind,
Un dușman spre el venind,
- Vânătorul, vai de mine!
Zice iepurele 'n sine.
- Iepurașe, o tulește
În tufiș, de te pitește!
Iat'a tras cocoșu 'n sus
Și la ochi pușca și-a pus.
Dragă iepuraș, nu sta;
Fugi, fugi, fugi; nu te 'ncurca!
Iepurașul, bietul, fuge
Și prin spini, prin buturuge,
Prin ciulini, prin măracini,

Fuge fără de calțuni!
Iepurașul a scăpat
Și 'n pădure a intrat.
Eu mă bucur că scăpași:
Bravo, bravo, iepuraș!

I. C. Maxim și I. Bădilescu, 1868

MORALE

Nicușor nedumerit (După *Octave Auberi*)

Dela mămița. Nicușor
Un cinci parale-a dobândit;
Și ce să facă-acum cu el,
O zi întreagă s'a gândit.

Să cumpere o jucărie?
Cu cinci parale nu găsește,
Ș'atâtea jucării el are!...
Că alta nici nu-i trebuiește.

Cu cinci parale ar lua,
Și de pe drum, zaharicale;
Bomboane însă are el,
Mai bune ca de cinci parale.

În colțul stradei, un uncheaș
Cu mâna 'ntinsă, biet, cerșia,
Să-i dau lui dară cinci parale
Un sfert de pâine, ca să-și iea!

Mama

Mama pruncul și-a scădat
Cu 'ngrijire l-a 'mbrăcat
Și s'a dus apoi să-l culce.
Tot cântându-i ca glas dulce:
„Nani, nani, copilaș,
Dragul mamei îngerăș;
Nani, nani, puișor,
Tu al mamei scump odor.

Biserica

În biserică intrăm,
Rugăciuni să înălțăm
Cătră bunul Dumnezeu
Să ne apare de rău.

Patria mea

Țara mea-i țară frumoasă;
Dintre țări cea mai aleasă,
Cu câmpii verzi și mănoase
Și isvoare răcoroase:
Când te uiți în lumea mare,
Împrejur, în depărtare,
Cât cu ochii vei vedea
Nu vezi țară ca a mea.

Abecedar Gh. Boeriu și Codrea, Făgăraș

Tatăl din cer

Din cer de departe,
Unde's îngerășii,
Dumnezeu se uită
La toți copilașii.

El ziua și noaptea,
Ca un bun părinte,
Cu drag le ascultă
Ruga lor ferbinte.

El e bunul Tată,
Lui copiii-i plac
Și de ei nu-și uită,
Dacă rău nu fac.

Abecedar Barbu Constantinescu, 1874

Mama și copilul

- „Copile, spune-mi de ce oare,

Cu dragoste așa de mare
Iubești pe măicuța ta?”
Iar copilașul cu ochi vii
Răspunde: — „Ce fel, tu nu ști?
Ea mă ajută, mă 'ngrijește,
De tot ce-i rău ea mă păzește.
Când sânt bolnav, stă lângă mine;
Mă caută până mă fac bine.
— De-aceea, pentru maica mea,
Eu port în pieptul meu, colea,
O dragoste așa fierbinte,
În cât s'o spui nu am cuvinte”.

Abecedar Nicolaescu și Gr. Teodosiu, 1910

Drumul la școală

Când văd ieșind pe hornuri fumul,
Și-i frig, și ninge, atunci drumul
De-acas[pân' la școală-i lung;
Și pare că nu mai ajung.

Dar cui e drag să 'nvețe carte,
Nu-i pare nici un drum departe;
Să fie frig, ori timp frumos,
La școală merge bucuros.

Abecedar Nicolaescu și Teodosiu

Hai la școală

M'am sculat de dimineață
M'am spălat, m'am îmbrăcat
Și din suflet m'am rugat.
Să-mi dea Dumnezeu viață,
Sănătate și noroc!

Eu sânt copilaș de școală,
Mult și multe-am de 'nvățat.
Leneș nu-s, nici răsfățat.
Însă mintea mi-e cam goală:
Hai la școală, nu la joc!

Muzica în colecția de cântece S. Dimitriu

Vrabia la fereastră

Cine bate'n geam: *tic! tic!*
Un vrabete foarte mic
Ciripește: „Mult mi-e frig!
Ia deschideți-mi un pic;
De mâncare n'am nimic!
Nici măcar un mic covrig.
Ci deschideți ca eu, zău,
N'am să vă fac nici un rău!”
Și făcură cum ceru.
La căldură îi plăcu;
Vesel și cuminte fu
Pân'ce viscolul trecu;
Dai când soarele-apăru,
Să mai rabde nu putu.
Pe fereastra cea deschisă.
Țișt! cu aripa întinsă!

Mielușelul

Un mielușel alb ca zăpada,
S'a dus să pască pe câmpie.
Cutreierând toată livada
Nu-și afla loc de bucurie.
Hop! Hop! tot sări el
Prin șanțuri, sprintenel.
Dar colo'n vale, la isvor.
S'a lovit rău la un picior.
De-atunci n'a mai sărit
Și umblă mult mai liniștit.

Neastâmpăratul

Din cracă 'n cracă 'ncetișor
Se urcă iute Ionel,
El a zărit un cuibușor
Și-ar vrea să afle ce-i în el.

Se urcă și din ochi nu-1 perde
Spre cuib se 'ntinde curios;
Trosc! a sunat o cracă verde,
Și *buf!* el cade până jos.

Munca și hrana

„În sudoarea feții
Tuvei câștiga
Pâinea pentru hrană”.
— Cine-a zis așa?
Și de-atunci cuvântul
A rămas așa:
Cine nu lucrează
N'are ce mânca!

Carte de Cetire *Înv. asociați*

Vânătorul

Iepurași, fugiți acum!
Hai la crâng, nu stați în drum
Vânătorul dacă vine,
N'are să vă fie bine.
Pitulați-vă curând,
Vin copoii toți lătrând,
Vă iau urma și v'alungă:
Hai fugiți, să nu v'ajungă!
Vânătorul rău apoi
Pușca 'ntinde drept în voi,
Glonțul vâjăe și sboară
Vă ajunge și omoară!

Carte de Cetire *Ionescu Gion*

Ceasul

Tic-tac, tic-tac
Bate ceasul ne'ncetat!
„Copile, mi-te scoală
Că-i vremea de 'nvățat”.

Tic-tac, tic-tac
Spune ceasul ne'ncetat:
„Vremea trece iute,
Tocmai cum eu bat”.

Tic-tac, tic-tac,
Bate ceasul ne'ncetat:
„Cine perde vremea
Nu e bun băiat!”

Un învățător

Satul meu

În satul meu nu sunt palate
Mărețe, cum sunt la oraș
Ci doar căsuțe 'ncunjurate
 Drăgălaș
De flori și de livezi bogate.
 Și totuși, eu,
 În satul meu,
Lângă căminul părintesc,
În tihna lui vreau să trăesc,
Muncind ogorul bătrânesc,
Cu sârguință și cu spor.
Și 'n satul meu vreau să și mor.

Biblioteca Pedag. și Liter. No. 1, 1903.

Vine tata

„Uite tata! tata vine,
La căruță cu doi zmei”.
Nicu-i sare înainte.
„Tată, eu am fost cuminte,
Te rog, tată, să mă iei
Cu căruța și pe mine!”
Tata caii a oprit,
Băețelul s'a suit,
S'acum mână 'ncet, frumos,
Mulțumit și bucuros.
*Ce nu face un părinte
Pentru-un copilaș cuminte!*

Biblioteca Pedag. și Liter. No. 1909.

Cântecul ciobanului

Mână fără frică,
Turmă frumușică,
Că eu te-oiu păzi,
Bine te-oiu hrăni
Prin poeni frumoase;
Și te-oiu adapă,
Turmulița mea,
La limpezi isvoare

Frumos șoptitoare;
Iar dacă cumva
Lupi ar cuteza
La tine să vie,
Ca să te sfășie,
Să nu-ți fie frică,
Turmă frumușică,
Că eu voiu sări
Și-i voiu huidui
Și-apoi câinii mei
Vor griji de ei.

Ciobanul fără grijă

Pusei cojocul la un loc;
Mă culcaiu pe lângă foc.
Mă sculai.
Mă nchinai.
Mă uitai la târlioară,
Nu văzui cap de mioară.
Apucai pe drum la vale
Mă 'ntâlnii c'un lup în cale.
— Lupule, ciobanule,
Mi-ai văzut mioarele?
— Le-am văzut:
Și le-am păscut.
Pe de vale 's mațe goale;
La fântâni tot căpățîni,
Pe costițe's tot cornițe,
Pe vârful eu schelele
Le-am lăsat și pieile!

Fluturul

Fluturașule ușor'
Eată că te-am prins din sbor,
Și te țin în mâna mea.
De ce cauți a scăpa?

Crede-mă nu-ți fac nimica
Dar mi-ești drag, și-mi este frică,
Că vânt rece te-a lovi,
Și viața-ți va răpi.

Astfel cântă, astfel spune,
Un copil, cu minți nebune.
Și în mână ține strâns,
Fluturelui ce 1-a prins.

Aștepta vântul sa stee,
Vroia drumul ca se-i dee.
Dar când vântul a 'ncetat,
Cu ce jale n'a aflat,

Că era sburlanic, rău,
Micul, protejatul său.
Cu-așa dragoste 'ngrijit,
Fluturul tot a murit.

M. Poni

Copilul și rândunelele

Copilul: Unde plecați voi, dragi rânduitele?
Rândunelele: În țările calde!
Copilul: Pe unde sunt ele?
Rândunelele: Treci dealuri și câmpuri și marea în sbor
Până ce-ajungi la hotarele lor!
Copilul: Și nu pierdeți drumul?
Rândunelele: Nu! Nici odată!
Căci Domnul din ceruri tot drumul ne-arată.
Copilul: Ce bine-i de voi! — O, Doamne, privește
La mine, și 'n cale-mi mă călăuzește;
Să nu greșesc calea, ce duce la bine.
Nădejdea mea toată e, Doamne, la Tine!
Abecedar, B. Constantinescu, 1874

Copilul haimana

Mititelule, ascultă:
Ce tot umbli-așa ștregar,
De faci oamenilor pozne,
Și părinților amar ?

Vezi, mai bine mergi, la școala
De copii mici, ea să 'nveți,
Lucruri bune și frumoase

Cum se cade 'ntre băeți.

Micul meu, ascultă, bine:
Dacă nu te-î îndrepta,
Toată lumea îți va zice,
Că ești mare haimana!

S. G. Neamțu, Rev. Grădina de copii No. 9, 1901

Mama mea

Cu zîmbete mă mângâia,
Și seri întregi îmi povestia
Tot sărutându-mă cu foc —

Mama mea.

De Dumnezeu când pomenia,
Ca să mă 'nchină mă îndemna
Și se 'nchina și ea cu foc —

Mama mea.

Ori unde-ași fi, ori cum voiu fi
Pe tine vecinic te-oiu iubi
Căci te slăvesc și te doresc,

Mama mea.

*Maria Minciu. Conducătoare
Rev. Grădina de copii No. 9, 1907*

Păsărica din cuib

— Albă păsărică,
Ce stai singurică
Lângă cuibul tău?
Nu-i ziua senină?
Sau nu curge lină
Apa la pârâu?

— Colo 'n depărtare
O pasăre mare
Se 'nalță mereu.
Ghiara o lungește,
Ochiul îl țintește
Tot spre cuibul meu!

V. Alecsandri

Soldatul

Pe soare și pe ploaie
Ași merge tot la rând
Și 'n dușmani, la răsboaie,
M'ași rezezi cântând:
Sună dobele sună,
Soldați cu voie bună,
Hai toți, într'un noroc,
Să ne-aruncăm în foc!

*V. Aecsandri
Din Florin și Florica*

Hoții de mere

Într'o zi pe înserate
Alexandru și Mihai
Au plecat să fure mere
Dela badea Neculai.

Dar deodată, iese luna!
Iar ei pașii-și domolesc:
Mihail atuncea strigă:
Iată ochiu Dumnezeiesc.

Dacă nimeni nu-î de față,
Când noi mere vom fura,
Ochiul Domnului ne vede;
Domnul se va supăra.

Și cumiți se 'ntorc acasă
Rușinați de gândul lor
Pe când luna se ascunde
Binișor după un nor.

S. Dimitriu, Conducătoare

Murgul

Mergi la deal mai iutișor,
Viteazul meu murgușor!
Nu te teme de furtună,
Nici de tunet, când răsună;
Nici când grindina lovește,

Nici de fulger, când trăsnește.
Iată, dealul am urcat
Și furtuna a'ncetat.
Stai un pic de te răsufală,
Că-ți văz pieptul cum se umflă!
Ia dă-mi ochii, să ți-i frec
Și-apoi codrul să mi-1 trec.

V. Alecsandri

Lupoaica și mieii

— Feți, feți cucueți,
Ușa mamei descuieteți
Că v'aduce:
Lapte 'n țâțe,
Frunză'n buze,
Mălăiaș în călcăiaș.
Drob de sare
Pe spinare.

Bieții mielusei credeau,
Ușa 'ndată descuiiau;
Și lupoaica, cum intra,
Toată turma o mânca.

G. Baronzi

Pisica și șoarecii

Șoricei, ricei.
Copilașii mei,
Descuiați ușcioara
Pentru mămușoara;
Că v'aduce vouă
Merinzele nouă:
Cașcaval d'ăl fript
În proțap înfript;
Fagure de miere
Prinsă pe picere;
Cocenei de poame
Pentru cui i-e foame. —

Bieții șoricei credeau,
Ușa 'n dată deschideau;

Și pisica, cum intră,
Din ochi focuri fulgeră.
Dând năvală 'n șoricei
Îi mânca, ca vai 'de ei!

G. Baronzi

Gaia și puii

— Pui, pui, puișori,
Eșiți din mărăciori
Și lăsați la dracul frica;
Că v'aduce mămulica:
Mură 'n gură,
Pastă 'n creastă,
Turtișoare 'n aripioare,
 Porumbel
D'ăl bălanel,
 Meișor
D'ăl gălbeior.
Bieții puișori credeau
Și din mărăcini ieșiau
Flămânziți și însetați:
De trei zile nemâncați.
Gaia, cum mi ți-i vedea,
Pe ei mi se repezia
Îi mânca, îi scormonia.
Nici un puiu nu rămânea.

G. Baronzi

Surdul și găina

Un surd tâlhar odată,
În drumul său mergând,
Zări într'o poiată
Niște găini șezând.

El șterse o găină,
Și repede ieși;
Cu ea, ținând-o 'n mână,
Spre casă o tuli.

Găina 'n gura mare
Țipa neîncetat.
Iar el, din întâmplare,
La dânsa s'a uitat.

Văzând gura-i căscată
I-a zis: „Pân'voiu scăpa
Fii tu gură-căscată,
Dar numai nu mușca!”

Credea că vrea să-1 muște;
Dar ea a tot strigat.
Vecinii buni săriră
Și hoțul fu legat!

După *G. Nicoleanul*
Foaia p. minte, 1847, p. 319

Ce face Ionel

Ionel care dormia
Pân'aproape de amiazi,
Când bat zorile în geam
Singur se deșteaptă azi.

Dă cu apă pe obraji;
Soarbe ceașca de cafea;
Și, cu lecția în gând,
Către școală 'ncet o iea.

Iar când clopotu-a sunat
El din bancă — ascultă dus
Și se mișcă doar atunci
Când ridică deștu'n sus.

Și el știe tot! Și doar
Seara cu vre-o doi trei pici,
După ce și-a scris tăblița,
Joacă 'n bile sau arșici.

George Gregorian

Puiul și Cuțul

Puiul e copil cuminte;
Are patru anișori;
Dar așa, micuț cum este,
El tot dă la cerșetori.

Mamițichii totdeauna
El îi cere ca s'ajute
Pe copii, pe moși, pe babe,
Și pisicile pierdute.

Într'o zi, văzând pe strada
Un cățel flămând, golan,
Puiul zice: — Mamă dragă,
Cuțul, plânge, dă-i un ban!

Victor Eftimiu
Revista Copiilor

Doi băieți la cireși

Doi băieți se suie pe un cireș înalt,
Unul mai pe poale, mai pe vârf celalt.
Căci pe vârf cireașă mai coaptă era,
Și 'ntâiului zise, cel din urmă așa:
— „Sui mai sus, măi vere; că-s cireșe coapte!”
— „Ba nu, el răspuse, mie 'mi plac necoapte!
Că mi am nici teamă, nici mă necăjesc,
Că nu am nici teamă, nici mă necăjesc,
Ci culeg de-aproape, și destul găesc.”
Cellalt se tot soie, făr'a se gândi,
Că-i creanga subțire, și că va trosni.
Astfel sărmănelul de sus a picat
În cât multă vreme, a tot plâns în pat.

G. N. Nichitachi, 1869

Pâne cu unt

Sta copilul spre icoană
Cu smerenie-ațintit.
Mamă-sa-l învată-a spune
„Tatăl nostru” deslușit.
— Zi Năică: „Tatăl nostru”!
„Tatăl nostru” el grăește.
„Care ești în ceruri”
Mama mai departe i-l dostește:
Dar când fu la
„Dă-ne nouă pânea cea de totdeauna”,
Să opri din spus, copilul,
Mișcând buzele într'una.

— Ei ce faci, Naică dragă?
De ce stai? ce tot șoptești?
Spume cum te'nvață mama....
Și mai tare să vorbești!
— Vezi că, mamă, nu-mi prea vine,
Numai pâine să tot cer,
Oare numai pâine are,
Tatăl nostru cel din cer?
Sunt sătul de pâine goală,
Să-l rugăm dar maica mea,
Să-mi dea pâine 'n toată ziua,
Dar și-un pic de unt să dea.

M. Mihăilescu

Zefirul

Eu sunt zefirul lui
Carele-acuma viu.
Iarna aripele-mi stau;
Căci iarna putere n'au;
Dar când primăvara văd,
În tot locul mă reped,
Împăratul din palat,
Muncitorul dela sat,
Doamnele dela orașe
Țărăncuțe drăgălașe:
Toți și toate mă doresc
Fața să le-o răcoresc.

Abec. V. Petri, 1886, Sibiu

Dumnezeu prea puternic

Floarea mică, care crește
Printre erburi și 'nflorește,
Pomii mândri din grădină
Cu frumusețea lor deplină, —
Nu-s făptura omului.
Ci-s făptura Domnului.
Codrul vesel în verdeață.
Munții încoronați de ceață;
Apa. 'n râuri curgătoare
Printre flori mirositoare;
Cerul chiar și tot pământul;
Le-a făcut Dumnezeu sfântul,

Domnul cel nebizuit,
Prea puternic și mărit.

Abec. V. Petri, 1886, Sibiu

Dumnezeu pretutindenea de față

Unde raza luminează,
Unde noaptea 'nfiorează;
Unde floarea se refață;
Unde bradul se 'nalță;
Unde vântul lin adie
Sau turbează 'n vijelie;
În căsuța luminoasă,
În cămara 'ntunecoasă —
Pretutindenea-i de față
Domnul, care dă viață.
Nu vă temeți de nevoi:
Dumnezeu este cu noi.

Abec. V. Petri, 1886, Sibiu

Copilul și cucul

Să mai merg și azi la școală?
Ba eu nu, că școala-i boală.
„Aici strig, mă veselesc;
Sar, alerg, mă tăvălesc;
Iar în școală sunt silit
Să stau smirna 'ncremenit”.
Așa zise odinioară
Un prunc cu mintea ușoară.
Și vru cartea s'o arunce
Și de joc să se apuce. —
Dar un cuc ce-l auzi.
Fără veste îi vorbi:
„Măi băiete, fii cuminte,
Mai gândește și înainte!
Și eu când am fost mai mic,
N'am voit să 'nvăț nimic!
Acum alta, nu știu — zeu —
De cât „cucu” strig mereu.
Deci la școală mergi curând.
De joc este timp oricând.

Abecedarul V. Petri, 1886, Sibiu

Mama și fiul

I

„Spune-mi, mamă-adevărat:
Pentru ce-ti e fiul drag”?
Eară mama îmi vorbi:
„Tu nici atâta nu știi!
Îl iubesc, că mă ascultă;
Nu întinde vorbă multă;
Cât e ziua e voios,
Niciodată mânios;
Ear când somnul i se frânge,
Mă sărută și mă strânge.
Nime'n lume nu-i ca el
Drăgălași și frumușel!

II

„Spune-mi fiule, degrabă:
Pentru ce ți-e mama dragă”?
Eară fiul așa vorbi:
„Tu nici atâta nu știi?
Pentru că ma ține'n brațe,
Mă îmbracă, mă încălță;
Mă nutrește cu 'ngrijire;
Mă desmeardă cu iubire
Ear de zac bolnav în pat,
Lângă, mine-i ne'ncetat,
Privighează zi și noapte,
Și mă 'mbie cu de toate.
Nime'n lume nu-i ca ea,
Nu e mamă ca a mea!

Abecedarul *V. Petri*, 1886, Sibiu

Mielușelul

Pe o coastă ridicată
Se resfață-un mielușel;
Care acum întâiaș dată
Fu mânat la câmp și el.
Fuge'n deal și fuge'n vale,
Fuge, sare tot mereu,
Nu se mai oprește'n cale,

Nici în deal, nici în pârâu.
„Măi copile, tu n'ai stare”,
Zise oaia din pârâu;
Lasă-te de alergare,
Că tu-ți faci astăzi vr'un rău”.
Însă mielul fără teamă,
Hop în vale! Hop în deal!
Peste petri mai cu seamă,
Până'n urmă dă de mal;
Căci aproape de cărare
Este o peatră în răzor;
Peste dânsa mielul sare,
Ah! și-și frânge un picior.
Geme-acum fără 'ncetare,
Mama geme lângă dâns;
Fi-ți copii, cu cumpătare!
Râsul se preface 'n plâns.

Abecedar V. Petri, 1886, Sibiu

Călărețul

Face-m'aș un călăreț,
De-aș avea un cal sumeț,
Apoi scări de 'ncălecat,
Un frâu bun de îndreptat,
Și o șea de pele moale,
Pinteni de lovit în foale,
Spadă lată de tăiat,
Și pistoale de 'mpușcat,
Iar în cap un coif ușor,
Și o lance la picior.
Dacă toate le-aș avea,
Și-ar cere țara mea,
Eu m'ași bate cu mândrie
Pentru scumpa mea moșie.

Abecedar V. Petri, 1886, Sibiu

Cocoșul

Printre alte pasări multe,
La un om erau în curte
Doi frumoși, mândri cucoși
Mai multe negri de cât roș.

Ș'amândoi cum se 'ntâlniau
Se băteau pân' osteneau.
Într'o zi din lupta lor
Eși unu 'nvingător
Ș'apoi mândru, îngâmfat
Sus pe-o șură s'a urcat
 Și cânta
 De răsuna.

Un vultur de sus îl vede,
Și la el mi se repede,
Și rui-1 ia ș-1 duce'n sus.
Și s'a dus și s'a tot dus.

Când la ceva isbutim,
Prea mult să nu ne mândrim.

I. Onu

Cocoșelul

Cântă cocoșelul
Dis de dimineață:
— „Scoală-te, copile!
Spală-te pe față”. —

Cocoșelul nostru
Srtigă'n gura mare:
— ..Vremea e copile,
Pentru închinare”. —

Abecedar Borgovan

Cântec de leagăn

Hai, odor, hai, păsărică,
Dormi și adormi fără de frică,
 Să te alinte
 Moș cuminte
Și să-ți cânte 'nctinel:
Mugur, mugur, mugurel...

Îngeri viu tiptil, alene
Să te mângâe pe gene
 Și îți, leagă'n
 Dulce leagăn

Trupușorul tău de crin
Ca să dormi frumos și lin.

Ce tresari? Nu-i nime, nime...
Liniște-i și 'ntunecime,
Doar zefirul
Musafirul
Cel șăgalnic și pribeag
A trecut pe lângă prag.

Și-a trimes o găză mică
Să-ți aduc'o scrisorică
Și să-ți spună
Noapte bună,
Că și el, sătul de drum,
Merge să se culce-acum.

S. O. Iosif, Luceafărul, 1907, Sibiu

Rugăminte

Mai ia-mă 'n poală, mamă dragă,
Că-i noapte-acum de tot,
Și-așa-i de lung și larg iatacul —
Mi-e somn de 'nu mai pot.

Să-mi cânti și cântecul de-aseară,
Să-mi spui și basme-apoi
Cu smei, să ne sbârlim iar, mamă,
De frică, amândoi.

Și când mi s'or închide ochii
Ușor tu să mă pui
În pat, cum faci când stând plecată
Zici: puiul mamei, pui!

Carmen-Sylva

Călărețul

Călare pe băț
Gheorghită săria
Și'n mână strângea
Căluțul de hăț. —
„Hi, calule, hi!

Hi, Hi.

Gheorghită nebun
Ca vântul mergea
Și bice trăgea
În calu-i de-alun,
„Hop, Hop! la galop!
Hop, hop.

Dar vrând pe din dos
Ș'un pienten să-i dea,
De băț se'ncurcă
Și buf căzu jos! —
Buf ca un burduf’!
Buf, Buf!

Abecedar Borgovan

Curățenia

Nicușor vine la școală
Totdeauna mai 'nainte;
De aceea toți copii
Zic că Nicul e cuminte.

Se scoală de dimineță:
Se spală bine pe față
Și prin urechi, peste tot,
Și manele până 'n cot.

Își spală și gâtu 'udată;
Gura bine și-o clătește;
De aceea niciodată
Nicul nu se 'mbolnăveste.

Curăță și pe sub unghii
Și cu foarfece le tae,
Ca nu cumva pela școală
Să primească vr'o bătaie.

Hainele frumos le 'mbracă
După ce le curățește;
Și cu ghetele se 'ncalță
După ce le văcsuește.

Însă dacă este vară,
Nicul pleacă și desculț;
Dar picioarele le spală,
Ca să fie tot drăguț.

Când vremea de școală vine
Ghiozdanul și-l șterge bine.
Cărțile în el le-așează
Și de loc nu le 'ntinează.

Când la școală el pornește
Toată lumea îl privește
Cât de bine e spălat
Și cât este de curat.

Când Domnul învățător
A văzut pe Nicușor
Cătră toți l-a lăudat:
„Nicu e băiat curat”.

Dacă vreți să fiți iubiți.
De'nvățător și părinți
Și, ca Nicu, lăudați, —
Fiți ca Nicu de curați!

Pr. Constantin N. Popescu

Ciocârlia

Lie, ciocârlie,
Ce ți-a venit ție,
Să cânti pe câmpie?
— Mie mi-a venit
De anul trecut,
Ca să sbor în vânt.
Cuibul l-am făcut
Supt brazdă de plug;
Plugarii au venit;
Și ei n'au știut,
Plugul l-au pornit
Cuibu-au răvășit,
Puii mi-au murit.
Și-mi veni în gând,
Ca să sbor în vânt,
Să caz la pământ

Și să mor curând.

Colecția *Gr. Tocilescu*

Glumeț
(Popular)

Scoală, Petre și fă foc!
— Nu pot, mamă că sânt șchiop,
Scoală, Petre, la mâncare!
— Dați-mi lingura cea mare.

După *E. Pieot*

Cenușăreasa

Sânt fată mică,
La toți supusă.
Slujesc de frică,
La ce sânt pusă.

Sora-mi nu știe
Treburi de casă;
Grijile mie
Ea mi le lasă.

Sânt nevăzută.
În colț mi-i locul
Tac ca o mută,
Și-aprind focul.

După *Ioan Văcărescu*

Pițigoiul

Voi ce puneți prinzători,
Și-l prindeți adeseori
Slobod iarăși să-l lăsați,
Dați-i iar livezi și soare;
Căci el suferă 'n prinsoare:
Slobod iarăși să-l lăsați!

De moși
Bunica a dat pentru morți,
A dat cofițe și ulcele

Pline cu vin și pe la torți
Cu floricele.

Și-a dat și vase, „ca la Moși”
De-au căpătat și nepoțtii
Și, Doamne, tare's bucuroși
Mititeii.

I. Onu

La masă

Lângă masă, la mâncare,
Șezi pe loc cu-astâmpărare!
Prea ferbinte nu mânca,
Câte mult nu îmbuca!
Sub masă nu te pleca;
Împrejur nu căuta!
Și să fii, după putință,
Tot cu bună cuviință.

N. Ieremievici Dubău, Viena 1907
Abecedarul Școalelor populare austriace

Înseamnă-ți

Înainte de culcat,
Fie lucrul tău gătat:
Lucrul tău de azi pe mâine
A-l lăsa nu este bine.
Totdeauna sara-ți spune
Umilita rugăciune!
Mulțumind lui Dumnezeu
Pentru ajutorul său.

Abecedarul N. Ieremievici Dubău

Albina

Mica mea albină
Cine te-a vestit,
Că au înflorit
Flori mirositoare,
Prin grădini, pe câmp
Pe vale, pe dâmb?
— Domnul cel ceresc,
Pe care-l măresc.

Abecedar N. Ieremievici Dubău

Fluturile

— Fluture neastâmpărat,
Este bine
Că s'globiu ai tot sburat,
Lampa de-ai înconjurat?
Ea pe tine
Te-a momit cu al ei foc,
Și de cap ți-a dat pe loc.
Aripioarele pudrate
Ți-ai pârlit;
Pentru ce, neastâmpărate,
Iți plac lămpi înflăcărate?
— M'am jucat!

Mircea C. Demetrescu, Liga literară 1893

Buna cuviință

Ascultă, copile: Ești destui de mare
Și trebuie în lume să știi a te purta. —
De intri în vre-o casă, mai lasă, a-ta, sburdarc;
Oprește la la ușă; gândește-a saluta.

Ușa u'o deschide; întâiu ciocănește
Și dacă-ți dă voe, atuncea pornește.
De-ai intrat în casă, capul desvelește
Prea frumos salută; zi ce trebuiește.

“Bună ziua” spune sau o „bună sară”
Când vei plecă însă să le repeți iară;
Și de ceri vr'un lucru, nu zi: „dă-mi” ca prostul
„Mă rog”, fi cuminte, ca să nu-ți strici rostul.

Sevasta Dimitriu

Mama

Cea. mai frumoasă vorbă 'n lume,
Cel mai plăcut, mai dulce nume
E marnă!
Sub soare nu-i nici un cuvânt
Atât de dulce și de sfânt
Ca mamă!

Carmen Sylva

La bisericuță

Bam! Bam!
Bam! Bam!
Țing! Dingă-ding!
Țing! Dingă-ding!

Auziți! Clopotul sună
Și pe credincioși adună,
La bisericuță, sus,
Mulți din oameni s'au și dus.

Și pe drum se duc mereu;
Hai și noi, să ne grăbim
Prin căutări să prea mărim,
Pe prea bunul Dumnezeu!

Coatu Cernea

Paștete în sat

Azi în sat,
Parcă-i ziua mai frumoasă
Și șoseaua mai voioasă,
Am plecat acum cu toții,
Și bunicii și nepoții,
La altar, la închinat!

Bucuroși
Ne-am întors, apoi acasă,
Și ne-am pus cu toți la masă.
Apoi mult ne-am veselit
Și la masă am ciocnit
Ouă roșii!

Rădulescu Niger

Micii ostași

Ha, ha, ha! Veniți, vedeți:
Are mama doi băieți.
Ce soldați voinici sunt ei,
Dragii mamei mititei!

Unul opt, cellalt cinci ani.
Pare'ar fi curat „Curcani”!
Au chipiul de căprar,
Îndoit dintr'un ziar:
Pușcă mică și-un mic tun
Le aduse „Moș Crăciun”
Iar cu boabe de năut
Gloanțe bune și-au făcut.
Toba lor, la mers, pe drum,
E-a tingire: *bum, bum, bum?*
Ce drăguți sunt ca ostași!
De-ar fi mari!... Vedea-mi-i-ași!...

Teodor Castrișanu

Casa părintească

Dragă-mi este; că-i zidită
Călduroasă; și-i gătită
Cu podele țărănești;
Tot să stai și s'o privești!
Împrejur e grădiniță.
Iar în fund ne crește viță.
Mama umblă pe cărare
Și ne rupe câte-o floare,
Când e zi de sărbătoare!
Ori și unde m'ar chema,
Eu aiurea n'aș pleca!

Cântec

A venit un lup din crâng.
Și-alerga prin sat, să fure
Și să ducă în pădure
Pe copiii care plâng.

Și-a venit la noi, la poartă,
Și-am eșit eu c'o nucă:
„Lup flâmând cu trei cojoace,
Hai la maica, să te joace.
Eu chiebam pe lup încoace,
El fugia 'ncotro vedea.
Ieri, pe drum, un om sărac
Întreba pela vecine:

„Poartă-se copiii bine?
Dacă nu, să-i vâr în sac!”
Și-am eșit eu și i-am spus:
„Puiul meu e bun și tace,
Nu ți-l dau și du-te 'n pace!
Ești sărac, dar n'am ce-ți face!
Du-te, du-te”. Și s'a dus.

Și-a venit un negustor
Plin de bani, cu vâlvă mare,
Cumpăra copii pe care
Nu-i iubește mama lor.
Și-a venit la noi, la poartă,
Și-am eșit și l-am certat:
„N'ai nici tu, nici împăratul
Bani se-mi cumpere băiatul!
Pleacă 'n sat, că-i mare satul
Pleacă, pleacă!” Și-a plecat.

G. Coșbuc

Sunt Român

Eu sânt Român.
Român rămân
Pe văi, pe munte și pe plaiu;
Așa zic ei,
Părinții mei
Zic și eu cu dulce graiu:

Român voi fi
Cât voi trăi!

I. Gh. Neamțu

Cântec pentru îmbrăcat

Cine'i gata mai nainte
Crește mare și cuminte;
Cine șade ne'mbrăcat
O să fie rușinat.

Vin căței
Și purceii

Și pisoii, mari și mici
Ca să rază
De cei leneși pe-aici.

Oile

Vai, săraca oaie blândă,
Cum s'ațin lupii la pândă.
Bîr, oiță, bîr!
Să te 'nșele, să te-apuce;
Să te rupă, să te'mbuce
Bîr, oiță, bîr!
Bucălae, vai de tine!
Trag pe lume-ades rușine.
Bîr, oiță, bîr!
Chiar de nu scapi să fi smulsă,
Tot ești tunsă și ești smulsă.
Bîr, oiță, bîr!

V. Alecsandri (Din Ion Păpușarul)

Șoarecii

Unde-i mâța să ne vadă,
Să ne vadă, să nu creadă?
Bîz-z-z-z-z!
Mâța-i dusă de acasă;
Șoarecii joacă pe masă
Bîz-z-z-z-z!
Unde-i mâța, să ne vadă
Cum am luat casa'n pradă
Bîz-z-z-z-z!
Mâța-i dusă din cămară;
Noi suntem stăpâni în țară
Bîz-z-z-z-z!

V. Alecsandri (Din Ion Păpușarul)

Pisica la oglindă (Fabulă)

Într'o vreme oarecare
O pisică a găsit
Un cloțan. Din întâmplare,

Alergând în fuga mare,
La oglindă s'a oprit
În oglindă, *ei* îi pare
Că cloțanu-i mult mai mare
De cât cel ce l-a găsit.
Ea atuncea sprinten sare
În oglindă să-l apuce;
Dar cloțanul și mai tare
Sare; și pe-aici 'ncolo se duce

Tu, învață
O povață:
Ce-i în mână
Nu-i minciună.

După *N. I. Șerbescu*
Calend. român 1867, Buc.

Clopoțelul²

1

(La intrare)

<i>O bancă:</i>	Clopotul la școală sună
<i>Corul clasei:</i>	Clopotul! Clopotul!
<i>Banca:</i>	Copilașii se adună.
<i>Corul clasei:</i>	Clopotul! Clopotul!
	„Mamă dragă, dă mai iute!”
	„Puiul mamei, du-te, du-te!”

2

(La recreație)

Clopotul ne chiamă iară.
Hai, copii, cu toți afară!
Haideti fără de zăbavă,
Să mai facem, vre-o isprăvi!

² Să se cânte după o melodie ușoară inventată de maestră. Să se cânte când No. 1, când No. 2, când No. 3, 4 ori 5. Câte-odată, spre finea anului, și întregă. Orul clasei repetă refrenul după fiecare vers. Banca variază, firește. Cântă când o bancă, când alta.

3
(după recreație)

Clopotul de clasă sună.
Doamna noastră iar ne-adună.
Doamna noastră iar ne chiamă,
Să lucrăm ceva de samă.

4
(după recreație, viarantă)

Clopotul de clasă sună.
Doamna noastră iar ne-adună.
Haideți! câte doi și două
Bine ne mai sade nouă!

5
(La sfârșitul clasei).

Ha! Ha! Ha! El sună iară!
Măi băieți! Acum afară!
Și apoi o fugă-acasă
La măicuța și la masă!
La măicuța și la masă!

Cel dintâiu

Astăzi m'am sculat de vreme,
Mama-mi zise: „Nu te teme!
Astăzi nu ajungi târziu”.
— „Ea vreau cel dintâiu sa fiu”.
Și pornesc ca un nebun;
Par'c'aș fi un glonț de tun.
De pe frunte-mi curg sudori;
Mă simt ud la subțiori.
Dar alerg, c'așa vreau eu:
Par'c'aș fi un puiu de smeu.
Iată școala! Eu deschid.
Și porțița iar o 'nchid
Și la ușă mă 'ndeșesc
Și prin geam la bănci privesc
„Brava, neică! Nimeni nu-i!
Astăzi eu sânt cel dintâiu!

Toaca

Toc! Toc! Toca! Toca Toc!
Toaca bate *toca, toc*.
Și bunica se grăbește,
La biserică pornește,
Toc! Toc! Toca! Toca! Toc!

Toc! Toc! Toca! Toca! Toc!
Și bunica nu stă 'n loc.
Ea 'ntâlnește și-o mătușe;
Intră 'n curte, intră 'n ușe.
Toc! Toc! Toca! Toca! Toc!

Toc! Toc! Toca! Toca! Toc!
Ea se 'nchină cu mult foc
Ea se roagă pentru mine
Ca să-mi mergă numai bine.
*Toc! Toc! Toca! Toca! Toc!*³

Copăcelul și copilul

Copăcelul clin grădină
Zice către un copil:
„Băițele, vii tiptil,
Ca să-mi rupi crengile mele?
Băețele! Băețele!”
Băețelul se oprește:
„Numai una vreau să rup
Pentru o țurcă și un băț!
Vreau și turca s'o învăț!”
Copăcelul iar Vorbește:
„Creanga mea, când va fi mare,
Va da umbră pe cărare:
Umbra mea pe toți umbrește!
Creanga mea s'o legăna,
Fructele s'or scutura:
Toată lumea va mânca!
Fii cuminte, darg băiat,
Caută-ți vre-un lemn uscat.” —
Lemnul lesne s'a găsit.

³ Aici se pronunță mai rar și tot mai încet, pierzându-se treptat, ultimul *toc* se pronunță prelungit.

Copilașu-i mulțămît,
Copăcelu-i fericit!

După furtună

Azi dimineață m'am sculat,
M'am închinat, m'am îmbrăcat
Și în grădină am ieșit.
M'am speriat: Trântit, ciuntit
Zăcea acuma pe pământ
Copacul dărâmat de vânt.

El ne da umbră; iar noi stam
Supt frunza lui și ascultam
Ce povestia bunica mea
De când era copilă *ea*.
Bunica mea s'a întristat
Și-a zis cu glasul sugrumat:
„A fost bătrân și-a murit
Ca omul care-a 'mbătrâniti”.

Fetița maichii

Mamă dragă, pleci la târg?
„Plec. — Și mie ce-mi aduci? —
Ii-aduc, maică, o rochiță,
Pălărie și papuci”. —
Dar cercei? — „Când vei fi mare,
Vei avea și un cercei.
Tu nu vezi că ești prea mică,
Și că ești un gândăcel?” —
Dacă zici că nu sânt mare,
Mai aștept. Dar un colan
De mărgelă — „Draga maichii,
Să mai treacă înc'un an!” —
Bine, treacă. Dar oglindă
Nu se poate? — „Cer să vezi?
Să te vezi că ești sbârilită?
Îți spun eu, și tu să crezi!”
Atunci, măcar turtă dulce! —
„Turtă dulce, să 'ndulcești
Gura care-o dai măicuții?
Vezi, așa o nimerești!

Și papuci, și turtă dulce,
Pălărie și rochiță!
Dar cu ce plătești, drăcoaico?"
Le plătesc cu o guriță.

Iepurele

Un iepure se pitulase
În iarba 'naltă și mâncase
În liniște, cât a poftit.
La masă nimeni n'a venit.

Acum s'aude însă un lătrat.
E foarte aproape; și-i de speriat!
Hop! sare iepurele 'n sus
Și repede pe-aici 'ncolo s'a dus.

Bunicul meu zicea că după masă
E bun un somn. De ce nu-l lasă
Și pe săracul iepure sfios
Să doarmă, când el e așa de somne.

Duminica

Toate fetele-au plecat
La biserica din sat;
După ele și băeții;
Toți cu pasul măsurat.

Lângă rude și părinți
Stau cumiți, ca niște sfinți,
Iară preotul zâmbește,
Când îi vede-așa cumiți.

Aici nu mai sunt ștregari!
Se închină; fac cruci mari,
Bat mătării; și ascultă
Ca și oamenii cei mari.

Din cer Domnul i-a zărit
Și-i ascultă mulțumit;
Sfinți și îngeri, toți ascultă
Un popor așa smerit.

Păsărică

Păsărică mică
Cu chipul frumos,
Cu pene gălbuie
Cu glasul duios —
Păsărică mică.
Iute sburătoare,
Cine te îndeamnă
În a ta sburare,
Să tot ocolești
Puii care-i crești;
Să le aduci mâncare
Spre îndestulare?
Dumnezeu te duce
Dumnezeu te aduce
La cuibul cu pui,
La puii gălbui!

După *I. C. Maxim și I. Bădilescu*

Copilul către părinți

Buni, părinți, voi cu iubire
De-a mea creștere 'ngrijiți.
Pentru a mea fericire - §
Tot ce-aveți cu drag jertfiți.
Azi sunt mic, azi n'am putere.
Truda so v'o răsplătesc
Dar spre-a voastră mângăere
Eu învăț și mă silesc.

Iar apoi când voi fi mare
Și la minte luminat,
Spre a voastră ușurare
Voiu lucra neîncetat.

Abecedar *Gh. Boeriu și Codrea, Făgăraș*

De Moși

Bunica a dat pentru morți.
A dat cofițe și ulcele

Pline cu vin și pe la torți
Cu floricele.

Și-a dat și vase, „ca-la Moși”
De-au căpătat și nepoțtii
Și, Doamne, tare-s bucuroși
Mititeii.

I. Onu

FELICITĂRI

Imn de mulțumire

Azi cu toții ne unim
Și cu toții mulțumim
Celor ce cu bunătate
Ne învață despre toate.

Glasul nostru-l ridicăm,
Fericire le urăm,
Și mult bine, și mult spor.
Dela bunul Creator.

Să trăiască cât doresc!
Să 'mplinească ce voesc!
Și din veselia lor
Să dea și copiilor!

Ortansa Sevola, Conducătoare

Salutare

Oameni buni, bine-ați venit!
Noi pe voi mult v'am dorit
În această sală mare,
La a noastră sărbătoare!

Astăzi voi veți auzi
Minunate poezii,
Și ce cântece-am cântat
Veți vedea și ce am lucrat.

Oameni buni, ori ce ar fi,
Noi mereu ne vom sili,
Ca și de aci 'nainte
Să fim harnici și cuminte!

De anul nou

Prea iubiții mei părinți!
Eu nu am alte dorinți;
De cât să fiți sănătoși,
Veseli și tot bucuroși;
Să ajungeți ce doriți,
Pre mine să mă iubiți.

Abec. N. Ieremievici-Dubău, Viena, 1907

Felicitare de ziua numelui tatălui

Tată dragă, ce-ași putea,
Să-ți doresc de ziua ta?
Cum să-ți arăt dragostea
Ce-o am către Dumneata?
Nu pot altfel de cât uite:
Rog pe bunul Dumnezeu
Să-ți dea zile multe, multe
Și noroc mereu, mereu:
Sănătate,
Bucurie,
Fericire
Bogăție.
Pace și puteri depline,
Să mă poți crește pe mine
Ca să pot cum se cuvine,
Să- fac și eu numai bine!

I. Gh. Neamțu

La anul nou

Tată, mamă, astăzi viu
Cu o mână de orez,
Să vă samăn; și mulți ani
Sănătate vă urez.

Eu am să fiu silitor;
Și cuminte ași vrea să fiu;
Dar nu pot așa, mereu...
Și de ce? nici eu nu știu.

Pe mămica o ascult;
Dar, când sunt cu alți copii,
Nu știu cum mă iau cu ei
Și fac multe nebunii.

Dar de-acuma nu mai vreau
Să vă supăr cu nimic,
Și vă rog să mă iertați,
Căci, vedeți, sunt încă mic!

G. Coșbuc

Un copil la ziua tatălui său

La mulți ani, iubite tată!
Îți doresc cu drag și eu:
Multe zile fericite
Să-ți dea bunul Dumnezeu!

Sănătos să fii într'una!
De necaz, de griji ferit.
Și 'ntre noi, în ori ce vreme,
Să te simți tot mulțumit.

Carte de Cetire Ionescu-Gion, 1901

Urare sătenilor

Anul nou de azi cu bine!
Dumnezeu într'ajutor!
Tot cu zile mai senine
Fie și pe viitor!

Bucurie, sănătate
Tuturora vă urăm!
Spor la vite, la bucate,
Să dea cerul, ne rugăm.

Oi, vaci, cai, boi, mii și sute!
Câmpul verde, tot lucrat

De livezi, pășuni plăcute
Și de rod îmbielșugat!

Anul nou de azi cu bine!
Domnul fie 'ntr'ajutor!
Satele de bine pline
La mulți ani în viitor!

C. Aristia. Rev. Înv. Satelor, 1844

Urare către o binefăcătoare

Pentru atâta bunătate
Ce arăți către popor,
Iată și urarea noastră
Pornită din sân iubitor.

Dă-ne voie cu iubire,
Și noi să te salutăm
Și din buze inocente
Cu toți astfel să-ți urăm.

„Un trai plin de fericire,
Mulți ani dulci fără nevoi
Sănătate, mulțumire
Iată ce-ți urăm noi”.

„Flori frumoase aurite
Să răsără 'n drumul tău
Multe zile fericite
Să-ți dea bunul Dumnezeu”

Lumina pentru toți, an III

Recitată de copilașii soc. p. învățătura popoului român către d-na
Alina Styrbei